

İÇİNDEKİLER

Türk Nedir?	Profesör Şekip Tunç
29 Birinciteşrin	İbrahim Onan
Örnek Adam	M. Naci Ecer
Yeni Şiirimiz	Suut Kemal Yetkin
Orman'da İlk Ders	Tevfik Yorgancı
Sanatlar ve San'atkârlar	Tahsin Karayel
Aşk ve Hayat	A. Şinasi Hisar
Dün ve Bugün (Şiir)	N. Rahmi Karatay
Adana'da Su Sporları	Rıza Salih Saray
İncinir mi? (Şiir)	Şaşırmış
Adana'da Folklor Tetkikleri	Naci Kum
Adana Şivesi	Sait Toraman
Adana'da İlköğretim Davası	Fabri Akıncı
Güzel Dilimiz	Kâzım Eke
Daha Çok (Nesir)	Sait Toraman
Misafir Gibiyim (Nesir)	İsmail Güner
Gözlerin Şiiri (Şiir)	C. Sahir Muter
Yeniçeri Teşkilâtı	Nazım Tarhan
Seyhan Bölgesinde Spor	Ahmet Bahadır
Beyaz Altın Çiçeği (Şiir)	Sabri Dil
İlköğretim Çarkı (Şiir)	Aziz Eryalaz

TÜRK NEDİR?

Profesör M. Şekip TUNÇ

Şuurlaşmak, kendinin farkında olmağa başlamak ise şuurlaşmanın derinleşerek kök salması bu farkın taayyün etmesiyle mümkün olmak lâzım gelir. Yalnız bu fark nerededir ve nasıl aranmalı? Büyük Harpten sonra milli şuurunu kahramanlık çaığında ve bütün tamamlığıyla duyanların başında gelen Türk milleti kendinin ne olduğunu daha çok evveliden aramağa başlamamış olsaydı istiklâlini temin ve dünyayı teshir eden bir şuur metanetini bu derece kuvvetle göstermezdi. Herhalde bu hareketin kökleri bugün bildiğimiz veya tahmin ettiğimizden çok daha uzaklarda olacaktır. Bunu tamamen meydana çıkarmak bir erüdisyon işidir. Erüdilerin bu noktayı metodik bir surette tamik etmeleri lâzımdır. Bu sayede Türk şuurunun kendisini bulmak için geçirdiği tekâmül safhaları görüleceği gibi bu tekâmüle engel olan manialar da meydana çıkacaktır. Benim burada denemek istediğim şey Türk farikasının nerede ve nasıl aranması lâzım geleceği hakkında bir metod şeması çizmeğe çalışmaktır.

Bugünkü zihniyet bütün araştırmalarda objektif olmak, vakıalar zemininde yürümek ister. Bunun için de evvelâ tahlil etmek istediği şeyin unsurlarını arar. O halde Türkü de evvelâ birşey gibi vaz ederek kendisini teşkil eden unsurları aramak icab eder.

Türk nedir? dediğimiz zaman bu sorunun içinde Türkiye nedir? Türkün hususi mahiyeti nedir? Türklerin dünyadaki mevkii ve üzerlerine düşen vazife nedir? gibi, üç soru ve üç esas unsur mündemidir.

Mesele hakikatte bu kadar geniş olduğu halde daha pratik bir yoldan giderek sadece Türk vatanını ele alırsak bunun da fizik ve beşerî coğrafya, iklim, ekonomi, ve nüfus kesafetleri ve sair cihetlerden mütenevvi bir manzara arzettiği görülür. Yirmi yıldanberi takip olunan demiryol siyaseti, gazete ve radyo müesseseleriyle bu teazzuv, muhtaç olduğu irtibat cihazlarını da tekemmül ettirmiştiştir.

Anadolu yahut küçük asya denilen Türk vatanı aynı zamanda büyük Asyanın Avrupa doğru uzanmış, Karadeniz, Akdeniz ve Ege denizlerin de teneffüs eden bir yarımadasıdır. Adeta bir kıta olmak itibarile koynunda hemen bütün iklimleri ve bunların doğurduğu nebatî, hayvanî ve beşerî tenevvüleri taşımaktadır. Topraklarının verim kabiliyetleri ve çeşitleri de buna göredir. Tabiaten pek fakir olan mıntakalarının yanında oldukça zengin ve pek zengin olmağa müstaid mıntakalar görülür. Bunun için keyeti umumiyesiyle ne fakir, ne de zengindir. Fıkaralığı ayıplanması ve aşırı zenginliği hoş görmemesi buradan gelmektedir. Antikapitalist ve halkçı olmamız

da ilhamını bu ruhtan alıyor. Ferdî zenginlik hirsından ziyade millî zenginlik idealiledir ki daima kuvvetli devleti ve vakıfları seviyoruz. Toprağımızın bu hali bizi aynı zamanda hem şiddetle realist hem de idealist yapıyor. Fıkaralıktan aldığımız derslerle realist ve vicdanlı olurken onu yenmek aşkile de idealist oluyoruz. Hürriyet sevdasından ziyade disiplin ve otoriteye ihtiyacımız buradan geliyor. Tabii hale evvelâ intibak etmek zaruretile ruhumuzda yerleşen realistik ve onu aşmak isteyen idealistliğimizi en iyi temsil eden popüler dehayı Nasreddin Hocada görüyoruz. Nasreddin Hoca «Ye kürküm yel!» derken idealistlikle realistiğin zarif bir sentezini yapar. Nasreddin Hoca'daki hususiyet de bu sentezde toplanır; ve bu sentez Anadolu topraklarının ruhlarımızda kaynaşmasından hasıl olmuştur. Dramdan ziyade komedi ve mizahı sevmemiz içtimai yapımızda büyük tezaatların olmaması ve ancak öteberi küçük pürüzlerin bulunması ve bunların da dramdan ziyade komediye müsaîd bulunmasıdır.

Anadolunun içinden başka bir de hududları vardır. Daha çoğu denizle sarılı olan bu hududlar sâhil-lerimizi bütün dünya ile kolayca temas ettirmek itibarile bizi binnisbe çok görgülü yapmış, sırf kendimize tapacak bir şovenliğin önünü almıştır. Geniş fütuhatçılığımız ve hemen her milletle şerefli tarihi temaslarda bulunmamız bizde ayrıca nazik ve hazim-kâr bir «efendi ruhu» yaratmıştır. Hududumuzun genişliği ve uzun sâhillerimizin kuvvetli istilâcılara müsaîd bir yol olması bizi daima millî bir birlik halinde yaşatmağa davet eden âmillerin başında gelir. Nitekim geçirdiğimiz son büyük tehlike bu denizlerden gelmiştir, ilerdeki tehlike ihtimalleri de bu açık yolların düşmanlara vereceği cesarettten beklenebilir.

Kara hududlarımıza gelince, bunlar en büyük devletlerle kısmen doğrudan doğruyan, kısmen dolayisile çevrilmiştir: dün olduğu gibi bugün de kade-rimize kahramanlık düşmektedir. Ve bunu ilâhî bir mevhibe gibi telâkki etmek ıstırarındayız. Nitekim Osmanlı İmparatorluğunun «ilâyi kelemullah» ta toplanan ideali dahi ilhamını bu topraklardan almış, en yüksek kıymeti «gazilik» veya «şehidlik» te görmüştür.

Anadoluda oturanlar kimlerdir?

Mühim lehçe farkları olmadan aynı dille konuşan, aynı din ve aynı kültürle yuğurulmuş, yüzde seksen beşi köylerde, yüzde on beşi kasaba ve şehirlerde yaşayan Türklerdir. Bunların içinde çok ufak bir azlık yabancı siyasetlere âlet olmak tecrübelerinin verdiği acı derslerden ibret almış olacaklardır. Topraklarından kopmuş ve tabii ihtiyaçlarla ayarlanan hür

— Devamı 18 inci Sayfada —

Türklerin Yegâne Sevdikleri şey Hak ve Hakikattir.

William Pitt

29 Birinci Teşrin

İbrahim ONAR

Yirmi bir yıldır, 29 Birinci teşrin günü bayram yapıyoruz. Bugünün heyecanlı atmosferini 21 defa tenellüs ettik. Hissimiz, bugünün tesiriyle, kabarmış zihnimiz de hareketsiz kalmaz; kelimamız içinde şu düşünceler belirir.

Bugünün ifade ettiği tarih hâdisesi, aşkâr olarak görülüyor ki, münferit değildir; bu hâdisa, yakın Türk tarihini teşkil eden mühim hâdiseler cümlesinin karekte istik bir unsurudur. Derhal hatırlıyoruz ki :

O hâdiseler cümlesinin en mühim unsurları, Dumlupınar zaferinden geriye doğru, Sakarya, İkinci İnönü, Şark cephesi zaferi, Birinci İnönü, Milli cephelerin kuruluşu..

Hemen her evinden şehitler vermiş bir halkın bağrına düşman çizmesi basıyor. Cephelerde yoksulluk içinde, zafer zevkini tadarak döğüşmüş bir gençlik ve bu gençliğe dört harp yılı kumanda etmiş kumandanlar, emri vaki haline getirilmiş olan esareti reddediyor.

Halkile, gençliğile, kumandanlarile o nesil hürriyete tapındı, namusuna çiğnetmedi.

O nesilde bu inanış ateşini tutuşturan bir şair vardı. Ona, halk «Fedai Kemal Bey» o neslin yetiştirdiği mütefekkir Ziya Gökalp «Velâmeti irfanım Namık Kemal» derdi. Hattâ Kemal'i sevenlerden biri de «Kemal'i asmak, fakat darağacının altında ağlamak» demişti.

Bu şairin mısralarındaki manâyı, o nesil bir alev şerbeti gibi içmişti.

O mısraların kudreti, şairin ruhundaki ateşten geliyor. O ateş, ilk kıvılcımını, o devir şairlerinden birinin şu mısralarından almıştı :

Olup macruhu Peykân havadis tâiri devlet

Demadem hûn akar çeşmim gibi şehbâl milletten

Devlet ve millet, yüksek uçan büyük ve muhteşem bir kuşun vurulup azamet ve hürriyetini kaybediği gibi çöküyordu. Bu çöküntüyü hissedenler ıstırap duyuyorlardı. Bu ıstırap ferdi değildi. İctimai idi. Bir mimardan dinlemiştim :

Süleymaniye camiini tetkik edib bu tetkikini neşreden bir İtalyan mimarı, o binanın yapılışında üç vasıf buluyordu :

Sadelik, rasyonellik ve bir de dilimize «Asil ciddiyet» diye tercüme edilip müellifin severite moble dediği vasıf.

Dinlediğim mimara göre, Süleymaniye'de kuvvetle görünen bu vasıf, ondan sonraki eserlerde silik bir hal almaktadır. Hattâ Sinan'ın büyük ve meşhur Selimiye'sinde bile Süleymaniye'deki kuvvetini muhafaza edemiyor. Çünkü ictimai hayatın gösterdiği karakterlerin, san'at çizgileri halindeki semboller; asıllarına göre ya kuvvetli veya silik olurlar.

İşte o asil ciddiyet duygusu henüz fertlerin vicdanında tamâmen kaybolmamıştı. Fakat hâdiseler reel hayatı, o duyguya çok aykırı bir mecraya sokmuştu. Hâdiselere karşı Namık Kemal'in bağrından kopan his fırtınası, o nesilde umumî bir hal aldı.

Fakat, his denizi kabarmış zihin tenbel durmuyor; nitekim yine o neslin içinde Ziya Gökalp isminde bir mütefekkir görüyoruz ki, içinde yaşadığı hâdiselerin teşkil ettiği cümleyi kavramak için bir zihin disiplini aramaktadır.

Bu mütefekkiye göre, mesele şöyledir :

İnsanı, diğer hayvanlardan farklı kılan üç fonksiyon vardır : İlim, san'at, ahlâk. Bu üç fonksiyon ictimaidir. Öyle ki ictimai hayat, dünden yarına değişiklik şeklinde vaki olur ve bu değişiklik, ibda etmek ihtiyaç ve zaruretiden doğan bir buhranın müsbet bir neticeye varmasından ibarettir. Meselâ : Cemiyetin ilim müesseselerinde tecrübi usul, iskolastik düşünüş tabiat ve hâdiseler arasındaki korkunç tezat karşısındaki ibda ihtiyacından doğan buhranın müsbet bir neticeye erişmesidir. Cemiyetin ahlâk müesseselerinde adalet, milliyet ve hürriyet mefkûreleri, gerek saltanatın veya tagallübün, gerek müstevlinin halkı soyması, izzeti nefsinin çiğnemesi, aç, çıplak ve mustarip kılması karşısındaki ibda ihtiyacı ve zaruretiden doğan buhranın müsbet bir neticeye doğru gidişidir. Cemiyetin san'at müesseselerinde rönesans san'atını hristiyanlık hayatına eski Yunan san'atının tesir etmesi karşısındaki ibda ihtiyacı ve zaruretiden doğan buhranın müsbet bir neticeye varması ile inkişaf etti. ilâh... Bütün tarih hâdiseleri bu noktadan görülebilir.

Ferd, yaşadığı ictimai vasat içinde ibda ihtiyacı ve zarureti şeklinde mevcut olan buhranı hissediyor; kendini o buhrana kapıyor ve onu müsbet neticeye götürmek için çalışanlardan biri olur. Kendi potansiyeline göre, işler görür.

Cemiyetin ibda ihtiyacı ve zarureti şeklindeki buhran dolayısıyla yaptığı bu tesir, ferdin yetişmesinde âmil olur. Bu yetişmede; 1) şuurun istiklâli, 2) cemiyetin canlılığı diye isimlendirebileceğimiz şu iki vasıf görülür. Öyle ki, ferdin zihni hayatı, cemiyette önceden hazırlanmış şekillere uymaktan ibaret değil, bilâkis, şekil, onun hayatale vaki olmaktadır.

Ve bilmukabele, cemiyetin şekli de, ferdin hayatale vaki olabilmek canlılığını göstermektedir. Ve bu suretle, cemiyet, ferdi faal hale getirip o halde tutmaktadır.

Fert, böyle faal hale gelince bir irfan kazanmış olur. Ziya Gökalp, bu irfana müteşir hars, aksine de müteazzi irfan demektedir. Müteazzi şekiller lâzımsa, onların da ancak müteşir harsın müşabedsinden alınarak kurullarına normal olacaklarını belirtir.

Müteşir hars, muayyen bir istikamet ve sahada meselâ ilim ve şubeleri, san'at ve şubeleri ve ya ahlâk sahasında işlenir ve tekemmül ederse, o sahadaki kültür olur.

Mütefekkirimiz, müteşir harsın verdiği vece, inanış, azim ve faaliyetle yaşanan hayata mefkûre demektedir. Mefkûreli feidler, kendi potansiyellerine göre, işler görürler. Bunların en kudretlileri, diğerlerini kendi etrafında mihraklandırır. Bunlar dahi ve kahramanlardır. Meselâ Galile, iskolastizmden doğan buhranın hissedildiği bir muhitte yetişti. Kendi de o buhrana kapıldı. Ve tecrübi usulle ilim mefkûresini yaşadı. Sonunda, müsbet neticeye varanların belli başlılarından biri oldu.

Bütün büyük şahsiyetleri bu gözle görmek, pek tabii bir hareket olur.

Mütefekkirimizi takip edelim :

İnsanların dâhi ve kahramanlar etrafında mihraklanarak faal olup mefkûre hayatı yaşamaları, daha doğru, daha güzel, daha iyiyi istemek, araştırmak ve atılmak suretinde vaki olur. Bu suretle, cemiyetin her sahasında, her müessesesinde mefkûre hayatları yaşatır. Mefkûre hayatının yaşanması, cemiyette, ibda ihtiyacı şeklindeki buhranın müsbet neticeye götürül-

mesi olduğu için, müesseselerle birlikte, cemiyet tekâmül eder. Cemiyet hayatının müesseseleri, bütün hayatın birer unsuru olduklarından, her hangi bir müessese ve sahadaki mefkûre, bütün hayata göre kısmi mefkûre olur. Yardımcı mefkûreler ancak bütün hayatın şartları arasında vaki olabilirler.

Bütün hayat diyoruz. Bunun kriteriyumları nelerdir? Hayatın bütünlüğünü gösteren kriteriyomlar, bedihidir ki, dil, edebiyat, müzik, mimari, ahlâk, aile, felsefe siyaset ilâh... Müesseseleridir.

Bütünlük kriteriyomlarına malik olup bunlar kendi fertlerini faal kılarak müesseselerinin inkişaf-larile realite halinde yaşatan cemiyetlere Ziya Gökalp millet demektedir. Ona göre, medeni insanlık bunların ahenkli mecmuudur.

Medeniyet, beynelmilel yazılacak bir kitap:
Her faslı bir milletin harsı teşkil edecek.

ZIYA GÖKALP (Medeniyet Manzumesinden)

Bu suretle, hissimizle beraber aklımız da görüyor ki, dünya milletleri arasında asil ciddiyet vasfını taşıyan bir Türk milleti vardır. Bu millet düşmemelidir. Bu davâyı önündeki ibda ihtiyacı ve zarureten doğan buhran ferdleri faal hale getirdi. Bunları kendi etrafında mihraklandıran; Hürriyet ideali bahsinde Namık Kemal, fikir bahsinde Ziya Gökalp ve nihayet bütün hayatta Gazi Mustafa Kemal.

Tarihin ilk defa 19 uncu fırka kumandanı, Anafartalar galibi Miralay Mustafa Kemal Bey diye kaydettiği ve nihayet Dumlupınar galibi Müşir Gazi Mustafa Kemal Paşa diye andığı büyük kumandan, yaptığı teşkilâta en son şeklini veriyor. Cumhuriyet.. Ve bu Cumhuriyeti gençliğe emanet ediyor. Bu emaneti alanlar, ictimai hayatın her sahasında ve müesseselerinde sağlam bir seciye yaşatmağa mecburdurlar.

Orduda nihayet kavuştuk sana,
Ararız şimdi her ocakta seni..
Dileriz kalmasın görmek yarına
İlimde, san'atta, ahlakta seni.

ZIYA GÖKALP (Seciye Manzumesinden)

Bu iş çok güçtür. Fakat güclükle pençelesen her adam için en sağlam dayanan, yine kendi içindeki ümit kaynağıdır. Ümit, mefkûrenin soluk atesidir. Gençlik kendi ümidini kesmez ve gençlikten ümit kesilmez.

Ey Türk Gençliği : birinci vazifen Cumhuriyeti ilelebed müdafaa ve muhafaza etmektir.

ATATÜRK

Cumhuriyeti biz kurduk ; Onu ilâ ve idame edecek sizsiniz

ATATÜRK

Örnek Adam Üzerine Bazı Düşünceler (x)

M. Naci ECER

Bu kitapta incelenen ve her çağda çeşitli tesirler altında şekil değiştiren (Örnek adam)ın bundan çeyrek asır önceki Sorbon üniversitesi profesörlerinin görüşlerine dayanan vasıflarının nelerden ibaret olduğunu Türk okuyucularını ilgilendiren meselelerden biri olduğunda şüphe yoktur. Eğer (Örnek adam)ın vasıflarını Fransız tarihine ve Fransız geleneklerine göre değil de meselâ Delhi veya Kahire veyahut da İstanbul üniversitelerinin birinde ve onların kendi medeniyetlerinin tarihine, dünya ve ahiret görüşlerine ve bu kitapta kullanılan metoda göre bulmak iktiza etseydi ortaya başka einsten bir örnek adam tipinin çıkacağı tabii idi. Ve şüphesiz bu tasavvur edilen incelemeler de bizim kültürümüzü genişleten ve bugünkü ahlâk durumumuzu bize daha yakından anlatan bir tedkik olurdu. Hele İstanbul veya Ankara Türk profesörlerinin böyle bir işi ele almaları gençliğimizi daha yakından düşündüren ve aydınlatan çok faydalı sonuçlar verirdi. Memleketimizin garp âlemile münasebete gelişindenberi tesiri altında kaldığımız muhakkak olan Fransız tarih ve medeniyetine göre ortaya konan bu (örnek adam) tipinin de bizi hayli düşündürcek mahiyette olduğu ve dolayısıyla bu tercümenin de bize hayli faydalar sağlayacağı inkâr edilemez. Çünkü bu (Örnek adam) tipini meydana getiren müşterek Avrupa medeniyetinden, hele Fransanın dini siyasi ve iktisadi tesirlerinden memleketimizin de geçmişte müteessir olduğu ve bugün de müteessir olmakta bulunduğu bir gerçektir. Ortaçağ Avrupasının imanlı, hayırsever, mistik veya târiki dünyalarını, Fatih papaslarını hazırlamış bulunan ilk-çağ fizikötecilerine, isaya, incile, Sen tomaslara mukabil bizim şark kültürümüzde de yakın zamana kadar ve hatta zamanımızda bile koyu bir kısım halk üzerinde halâ tesirini bırakmış olan enbiyâ kıssaları, Ahmediyeler, Muhammediyeler, Mevlanalar, Hacı Bektaş Veliler, Muhittin Arabiler, Şirazlı Sadiler, ve daha bir çok Veliler ve Şairler, Tekke Şeyhleri kendi (Örnek adam)ımızı bulmağa yarayan incelemelere konu teşkil ederlerdi. Ve zannedirim bu kitapta M. Bréhier ve Mr Delacroix tarafından belirtilmiş olan o zamanların örnek tiplerini bu müessir din, ahlâk ve tasavvuf unsurlarımızla bulup çıkarmak pek zor bir iş olmazdı. Fakat dine bağlılığını kaybetmek-sizin akla ve tabiata fazla itimat gösteren, cemiyeti ve siyasi otoriteyi de gözden kaçırmayan teolog filozofların, şüphesiz ilhamlarını pratik hayattan da alarak, teorisini kurmağa çalıştıkları ve bu kitapta Mparodi tarafından pek güzel işlenmiş bulunan 17 inci asır filozoflarının ve meselâ bir Paskalin, bir Bossüenin bizde yerlerini kimlere tutturmak mümkün olurdu? ve eğer böyle bir karşılaştırmaya cevap varsa, bunlar gibi tam onyedinci asır ortasında en yük-

sek bir deha şimşegile karanlık muhitini zamanımıza kadar aydınlatan ve 1936 M.Bergson Paris sergisinde toplanmış filozoflar kongresine yolladığı bir mektubunda bugünkü teknik ilerlemelerin bile kendisine borçlu olduğu söylenen koca Dekartın memleketimizde rolünü acaba kim yapmış olabilirdi?

18 inci asrın tenkitçi ve her einsten kurumlarını yıkmaya savaştan bir Volterinin, bir Monteskiyösünün ve bir alay Ansiklopedici filozof ve bilginlerinin rolleri bizde de ifâ edilmiş midir? Hele hele M. Bouglé'nin yazılarında vazolunup birçoklarını kendisinin de buradı neveçhile cevaplandığı kolayca anlaşılamayan bir sürü sosyolojik, ekonomik ve ekonomipolitik meselelerin babası olan Ogüst Kontun adının memleketimize ancak çeyrek asır önce girebilmesinin ve (Müsbet felsefe kurları) adlı eserinin doğru dürüst nakline bile yanaşılmasının sebeplerini aramak acaba az mı enteresan meselelerdir? Bütün bu ilim ve felsefe zirvelerile acaba Selim 3 devrinde mi Tanzimatta mı münasebete gelmiş ve gelindi ise buralardan naklolunan fikirler cemiyetimizin hangi tabakasına kadar ve ne şekilde işleyebilmiş? Yoksa bu fikir ve politika akımlarının daha verimli ve yaygın olması için 1908 Meşrutiyeti ilânını beklemek mi lâzım gelmiş... Bir de asırlardanberi Avrupada birikmiş olan ve o cemiyetlerin mahsulü bir çok fikir akımlarının hepsi birden ve birdenbire ve belki de çoğunluğunun metodsuz veya ihtiyaca karşılık olmayarak girdiği için bizde bir fikir ve ahlâk anarşisinin yaratılmasına mı sebep olmuş? İşte bütün bu meselelerin yardımile ve tamamiye objektif bir araştırma neticesi terkihi bir eser bizim için nakadar faydalı olurdu...

Şüphe yokki bizde de tarihimizin muhtelif çağlarında (Örnek adam) diye halkın sevdiği tipleri ve bunların ne gibi tarih, siyaset, iktisat ve fikir, felsefe kavramlarının tesirile geliştiğini bulup çıkarmak ve yaşadığımız çağda da (Örnek adam)ı delillere dayanarak ve bu kitapta takip edilen metoda uyarak gençlere göstermek mümkündür. Netekim bizim de geçmişte ve günümüzde (Mubarek, Çelebi Efendi, Kibar, Olgun, Şarklı, Garplı, Levanten) adam diye vasıflandırdığımız tipler yokmadır? Bütün bu tiplerin haklı olarak üstünde fakat ister istemez yanında en çok yer tutan örneğin (Kemalist Türk) olduğun-

(X) Her devrin gençliğince ve halkınca taklit edilen bir (Örnek Adam) tipi vardır. Bu tipin Avrupada nasıl olduğunu ve nasıl geliştiğini arkadaşımız Naci Ecer Remzi kitap evinin kültür serisi adlı neşriyatında basılmak üzere bulunan bir tercüme ile belirtmiştir.

Bu yazı (Örnek Adam) adını taşıyacak olan bu eserin sonuna konulmuş olan bir mütaleadır.

da şüphe yoktur. Fakat Kemalist Türk sarsıntılardan masun mudur? Kendini koruyucu örneklere ve telkinlere malik midir?

Ferdin devlet ve cemiyetle olan münasebetlerinde kötümser kavrayışa örnek getirilen ve selâmi rüşvet olmadığı için zamanı devlet memurları tarafından alınmayan âşık Fuzuliden, Bağdatlı Ruhiden ve hâlâ orta tabakanın her sözünün başında muhkem bir mısraının iddiaya delil olarak ileri sürüldüğü filozof Ziya Paşadan Fikretin (Hamı Yağma)sına kadar bir sürü kötümser -bunun da kötümserliği vakia kesin değil ya -telkinler ve o telkinlerin tatbikatta yer tutuşunun müşahedesi feragatlı ve kendini büyük camiaya vermiş olması lâzım gelen (Kemalist Türk) vatanseverin önüne çıkmakta ve onu gittiği yolda şaşırtmaktadır. Pragmatist ve koyu bir özgecilğin alabildiğine yayıldığı devrimizde ferdin dünya görüşünü cemiyetin menfaati uğrunda yöneltimde aksiyon ve otorite sahiblerinin rolü ne kadar önemlidir? Pısrık ve beceriksiz sayılan ve kanaatlarını kendilerini değerlendiren yaşatabilecek müteazzi bir fikir zümresine dayamadıkları için aksiyon adamlarının elinde oyuncak olmaktan kurtulamayan fikir adamları ikinci planda kalırlar.

Bir takım fesatçı ve meseleleri ancak öz kazançları adına mütalea eden ve muhitlerine menfilik tohumları saçan geri ve karıştırmacı zihniyetlerle yine kendi öz kazançları uğrunda söz söyleyip öğüt ve diklerinde şüphe edilmeyen ve "Talkın, salkın" meselini her zaman hatırlatan her tarafı "gül gülistan" görücüleri bir yana bırakalım. Düşünmeğe başladığı andanberi engin ruhundan fırtınalar eksik olmamış, müsbet bilime kimserin teşvikile değil öz içgüdü ile yönelmiş ve o alandaki doymak bilmiyen ihtirası kendini saran bütün problemlere zekâsının antenlerini çevirmekle yatıştırmağa uğraşmış dostum ve üstadım Namdar Rahmi Karatay (Örnek Adam) tercümesi münasebetile bana yazdığı bir mektubunda şöyle diyor:

(Fakat benim şimdiki kanaatıma göre insan büyüklükleri ile değil küçüklükleri ile daha çok insandır. Gerçek bir insanın bir takım arzuları, ihtirasları, visleri, vertüleri, kıskançlıklar, kinleri, gayizları, nefretleri muhaberetleri... olmalıdır. Küçük şeylerle veya Bigelerin küçük gördükleri şeylerle ilgilenebilmeli, birtakım avantürler onun ruhunu, kafasını sarmalı.. Filana düşman kesilip arkasından atıp tutmalı, kuvusu-ru kazmalı, onu mahvetmek için uğraşmalı, filana sempatisi olmalı, onunla işbirliği yapmalı, sonra icabında bütün bu ruhî durumları tersine çevirmeli.. Cemiyet, siyaset, rejim, parti, hükümet.. hakkında içinden gelen birtakım fikirleri, duyguları olmalı.. Fakat bunlar gerçekten kendisini sarmalı ve büyülemeli.. İşte senin kitapta olmayan ve bugün benim düşündüğüm (Örnek adam) böyle olur. İlk önce senin tercümenden sonra zaman zaman yine aslından okuduğum ve hatta Bursada üzerinde bir konferans

verdiğim o güzel eserde böyle bir tipe yer verilmiş. Hatırlımda kaldığına göre son tip M. Bouglé tarafından mı yazılmıştır? Şimdi kitabı aramayıyım, bir dereceye kadar müsbete yaklaşıyorsa da yine isko-lastik ve metafizik bir mahiyette kalıyor. Tıpkı geleneksel terbiye kavrayışının örnek çocuğu gibi... uslu, terbiyeli, itaatkâr, sokakta oynamaz, vaktini boşa geçirmez, ana babasının dizinin dibinden ayrılmaz, derslerine çalışır, gürültü etmez... İlâ Bu örnek çocukla senin kitabın (Örnek adam) arasında hiç bir fark yoktur. Terbiye bilgisi bu yönden geniş bir adım atı amma Moral ve sosyoloji henüz kuramsal (teorik) durumunda direnmektedir...) Bu parçayı onun görüşündeki tarafsızlığa, serbesliğe ve samimiliğe, benim de içinde yaşadığım gençliğin yönsemeleri durumuna uygun gördüğüm için buraya almaktan ve bir münakaşa konusu olmasını istemekten kalemimi menedemedim. Aslında Namdarın yukarıya aktardığım bu sözlerindeki cemiyetçi görüş yani ferdin muhitile yakından ilgilenmesini bekleyen istek bugünün modern yurttaşında, memleketimizde bir (Kemalist Türk) de canlanmasını beklediğimiz vasıflardır. Ferdin arzuları, ihtirasları, visleri ve vertüleriyle gerçek bir insan olduğu da tamamiye fizik ve natürel ahlâk kavramına bağlanan bir hükümdür. Fakat bu noktada, ihtirasların yatıştırılması yanında itidali, muvazeneyi, nefse hakimiyeti de beraber götürmek isteyen ta ilk çağlar natüralist ahlâkının temel vasıflarıyla on sekizinci asırdaki (arzuların iyi şeyler amma başkasının arzuları da saygıya değer şeylerdir..) kabilinden cemiyet adına bizi engelleyen ahlâk karakterlerini nasıl unutturuz? Hele dostumun mütaleasındaki (Makyavelci) düşüncelere ne demeli? Üstadımın kendi işlerinde bu tasavvur ettiği Makyavel ruhlu örnek adamlara benzemek istemediğini okurlarının bilhassa bilmelerini isterim. Ancak bir görüşe tercüman olmak bakımından ve tatbikatın müşahedesinden çıktığı için çok önemli görünen bu ahlâk durumunun yayılmasını istemek mi, yoksa aharlanmasına veya önüne geçilmesine mi tetbirler almak lazım ve bu nasıl olacaktır? 943 Maarif şurasındanberi ilk okullarda okutmağa başladığımız ahlâk ilkeleriyle mi bu durum düzenlenecek? Düzenleyici kuvvet ahlâk mı, kanun mu? Bilgi mi, ekonomik seviye mi terbiye ve tedris tarzı mı? Yoksa bunların hepsi birden mi? Yoksa bunlardan daha başka şeyler mi? Yoksa örnek adam diye bir tip olmamalı da insan faaliyetinin gelişebildiği her ayrı alandan mı tipler bulmalı? Eütün bu meseleler yeryüzüne yayılışındanberi korkunç tabiatın ve muhasım tarihin her çeşitten zulüm ve kahrlerle bir türlü deviremediği ırkımızı yaşatmış ve dün de bugün de özümüzdeki bu (Yaşama) hamlesinin üzerine oturmuş olduğu temel ilkeleri aramak... İşte yarınki Türk ahlâkçı filozoflarının çözerek ilimleştirecekleri düğüm-ler...

3/10/944 Adana : Mehmet Naci Ecer

Korkuyu ayakları altına alıncaya kadar insanın bütün yaptıkları uşakcadır

Carlyle

İyi olan mes'ut olur

Yeni Şiirimiz

Tuttuğu yolda ısrarın artık faydasını görmüyorum.

Yazan : Suut Kemal YETKİN

Bugünkü şiirimze bakarsak, öteden beri alışık olduğumuz tarzın en güzel örneklerini vermiş olan şairlerimizin yanında, gün geçtikçe sayıları artan birçok genç şairler de görüyoruz ki ortaya koydukları eserlerle bizi bazan güldürüyor, bazan sinirlendiriyor, bazan da düşündürüyorlar. Yadırgadığımız bu yeni şiirin ne dereceye kadar başarı gösterdiğini araştırmadan önce, onun ne istediğini anlamak en doğru yoldur sanırım.

Yeni şiir ne istiyor? Hemen söyleyebiliriz : eskiyi yıkarak kütleye varmak. Her yeni sanat hareketi eskiyi yıkmakla başlar. Yeni şiir, sıkıcı ve bunaltıcı bulduğu eski şiire sert bir tepkidir. Eski şiir vezinsiz ve kafiyesiz, musikisiz, şairane'siz, şiir olamıyacağına inanırdı. Eski şiir neyi saymış, neye güvenmişse, yeni şiir onu alaya almıştır. İlk iş, şekli mafsallarından ayırmak, vezin ve kafiye atmak, musikiyi susturmak, şairane sayılan düşüncelere el koymak oldu.

Kendilerinden konuşulsun diye taklit yoluna saparak zayıp şiirler yazan bazı genç şairler bulunmakla beraber başta Orhan Veli olmak üzere bir çok yeni şairlerimizin garabet olsun, kendilerinden konuşulsun diye garip şiirler yazdıkları söylenemez. Vezinli, kafiye, musiki şiirler yazamadıkları için bu yolu tuttukları da ileri sürülemez. Cahit Sıtkı'nın, Orhan Veli'nin alışık olduğumuz tarzda yazmış oldukları çok güzel şiirleri vardır. Bu hususta şüphemiz varsa Orhan Veli'nin :

Ne hoş ey güzel tanrın, ne hoş
Maviliklere sefer etmek !
Bir sahilden çözülüp gitmek.
Düşünceler gibi başı boş !

Kıtasıyla başlayan açsam rüzgâra şiirini okuyun! İşte hulyalı beldelerin hasretini taşıyan duygulu, vezinli ve kafiye, âhenkli, alışık olduğumuz bir şiir ! Eski şiire hücumla geçenler, böyle şiirler yazabilmiş olan şairlerdir.

Hücumla ilk hedef olarak vezinle kafiye görüyoruz. Vezinsiz ve kafiyesiz şiir olmaz mı? Elbette olur! Elbette, şiiri şiir eden ne vezindir, ne de kafiye. Şiiri vezinle kafiye görenlere çatmak kadar yerinde bir şey olamaz.

Ama ne vezin, ne de kafiye ibaret olmayan şiir, vezinsizlik ve kafiyesizlikten de ibaret değildir. Vezinsiz ve kafiyesiz çok güzel şiirler olduğu gibi vezinli ve kafiye olan çok güzel şiirler de vardır.

Ama şiir, veznin ve kafiye'nin aldatıcı âhengine kapılarak kuru bir nazma düşebilirmiş! Vezinsiz, ve kafiyesiz yazmakla da düpedüz nesre düşmek yok mu? Misal mi istiyorsunuz? İşte :

Bir kere ben
Çok uzun bir tren yolculuğunda
Evimdeki yatağımı düşünüp
Uyuyamadım.
Bu gece neden uyuyamıyorum,
Evimdeki yatağımda?

Melih Cevdet

Bir başka misal daha!

Güzel kız! sen küçüklüğümde
Bahçemizdeki Erik ağacının
En yüksek dalına kurduğum
Öksenin üstünde dolaşan
Saka kuşu kadar
Sevimli değilsin.

Mehmet Ali Sel

Görürsünüz ki, istenerek, vezin ve kafiye atılmış, mısralar kırılmış, ama buna karşılık şiir de verilmiş. Vezinsiz ve kafiyesiz şiirin tehlikesi nesre düşmektir. Şiirin baş düşmanı nesirdir. Bunun için değil midir ki haklı olarak "şiir nesir olmayan şeydir" denilmiştir. Şiire, "nesre çevrildiği zaman kaybolan şeydir" de diyebiliriz. Yukardaki manzumeleri nesre çevirmenizi tavsiye ederim. Şair niçin o sözde mısraları yan yana sıralıyacağı yerde altalta koymuştur? Niçin şiir hiç beklemediğimiz bir anda ansızın bitiveriyor? Her halde büyük konularla, şairane fikirlerle, âhenkle alay etmek için! Bundan başka sebep bulamıyorum.

Şekli ve ahengi böylece kıran yeni şiir, büyük konulara yüz çevirerek silik konuları, küçük tasarıları, küçük sevinçleri ele almıştır. Dünyada yalnız büyük endişeler, ruhu bin bir şüphelerle kaynayan, üstün insanlar yok yal kaynaşan, üstün insanlar yok yal Tramvay biletcisi Rıza İskembeci Rüstem usta, garson Nuri, belediye tahsildarı Ahmet (Rifat İlgaz), bıçakçı Süleyman (Ömer Faruk Toprak), Kumkapılı Melâhat, Topkapılı Hacer (Rifat İlgaz) de var; onlar da yaşıyor; onların da kendilerine göre meseleleri, dertleri var. Şiir yalnız falan üstad mı, falan büyük adama mı ithaf olunur? Pir vitrin karşısında acı hulyalara dalan çöpçü Ahmed, i (Vitrinler Rifat İlgaz), kara somunu yavuklusu gibi bağrına basan fırıncı Ahmet ağayı (Ekmeğe kaside -- Fethi Giray) unuttuysanız musunuz?

Yeni şiirde, insan gibi eşya da yer değiştiriyor. Burjuva sayılan piyano, resim fırçası, vazo, şarap, krizantem, bonbon gibi şeylerin yerini zurna, süpürge, kavanoz, rakı, salata, macun veya horoz şekeri alıyor.

Yeni şair fildişinden kulesini bir vuruşta yıkmıştır. O dolaşıyor, ama Çamlıca'da, Tepebaşı'nda, Moda'da değil, Edirnekapi'da, Yeşil Tulumba'da, Üsküdar'da, Kapalı çarşıda, Uzunköprü'de dolaşıyor. Görüyor, dinliyor. Gördüğü, dinlediği hep fakir ve basit insanlardır. Yeni şiirde görülen : mahsustur, itibâren, küsur, efkâr, tahsisat, istifade, mamafih, bermutat, emekdar, hoşnut gibi lügatler, bir yandan eski şiirin mümtaz kelimeleriyle alay etmek, bir yandan da halkın günlük hayatından bir enstantene vermek içindir. Fransa'da Apollinaire'in yaptığı gibi bazı şarkı nakaratını şiire karıştırmak (alaturka -- Melih Cevdet) veya ata sözlerini katmak da aynı endişeden doğuyor.

Orhan Veli'nin Kitab-e seng-i mezar'ını, bu basite, tabiye dönüş estetiği bakımından çok manalı bulurum. Elbet ki en basit, en renksiz görünen şeylerden bile şiir sızdırılabilir. Ama her şey, gören göze, duyan ruha, konuşan sanata göre başka bir çehre alır. Orhan Veli, Süleyman efendinin basit ısrabında insana varabiliyor mu? Beni dilinin çıplaklığı içinde basit insanların o saf dünyasına alıp götürüyor mu? Ben buna bakarım.

Romanda bile tutunamayan, hayatın silik, donuk taraflarını, basit insanları, gülünç denemek dertleri içinde ısrarla aksettirmeye çalışan kötü realizmin şiirde yeri yoktur. Bu gibi şiirleri, hedef olan kütleye bile anlamaz. realite aşılardan, başkalaşmadan şiire bürünemez ve ruhları saramaz. Mersiye ister Sultan Süleyma'na ister Süleyman efendiye yazılmış olsun sanat bakımından hepsi birdir. Şiirde asıl olan, şairin

duyusu, ve bu duyusun başka türlü ifadesine imkân olmayacak tarzda kelimelerle kuruluşu, bir şiir iklimi yaratmasıdır.

Yeni şiirimizin yeni taraflarından biri de çocukluğun altın çağına karşı duyduğu daussıladır. Onun altısuur üzerinde ısrarla durması, bu kaybolmuş cenneti tekrar bulmak arzusundan ileri geliyor :

Kuşçu amca
Bizim kuşumuz da var.
Ağacımız da,
Sen bize bulut ver sade
Yüz paralık.

Oktay Rifat — Orhan Veli

Ama bu şiir, çocukluk hatıralarına takılıp kalan altısuurun saf parıltılarını verebiliyor mu? Bunu siz söyleyin!

Yeni şiir eski şiiri yıkabilmiş midir? Yıkamadığı eski şiirin güzel örnekler vermeğe devam etmesi ile görülüyor.

Bununla beraber, güzel örnekler vermiş olan yeni şiirin birçok genç şairi kavradığı da bir gerçektir. Melih Cevdet'in ölüm duygusunu, hayatın günlük akışı içinde, gizli bir sızı gibi duyuran Fotoğraf'ı ; Oktay Rifat'ın Bir otelin iki odası, ve nihayet Orhan Veli'nin Illusion'u karanlık iç hayatımızın, zaman zaman yaşadığımız ama bir türlü anlatamadığımız, şura çıkmasıyla kaybolması bir olan bazı duyguları, çıplak bir şekil içinde ne güzel yaşıyorlar! Şairlik, herkesin bazı anlarda duyduğu fakat bir türlü anlatamadığı, ruhun gizli ve yakalanamayan taraflarını, herkesin kullandığı vasıtalarla nasıl olduğu bilinmez bir tarzda söylemesi, bize kapalı kalmış olan büyüklü bir dünyayı, gittikçe zenginleşen, daima başkalaşan bir manzara gibi içimizde sonsuzlaştırması değil midir?

Seçmesini bilen bir sezginin, usta bir işçiliğin içimizi dolduran esrarla anlaşması, en renksiz, en günlük eşyadan, en silik insanlardan, en yabancı vakalardan bile şiir çıkarabilir. Gerçek şiir büyük şiir, nazariyelerden değil, için derinliğine inmelerin, yaşanmış iç tecrübelerin zenginliğinden doğar.

Kanaatimce, yeni şiir, yapılması lâzım geleni yapabildiği kadar yapmıştır. Tuttuğu yolda ısrarın artık faydasını görmüyorum. Ama, çoğu zaman, şiiri yok edecek kadar dili ve sanatı zorlayan denemeler boşa mı gitmiştir? Zannetmem. Bu denemeler, şaire, dilin ve sanatın bütün imkânları, bütün sınırları üzerinde uzun boylu düşünmek fırsatını vermiş, onu, basit kelimelerle, basit unsurlarla bile şiirin verilebileceğine inandırmıştır.

Bu denemelerden öz bir sanatın çıkacağını bekliyoruz.

Şiir güzelliğin nefes alışıdır.

Sanat şekillerin vuzuh ve kemaline ruhun derinliğini katmaktır.

H. Ziya ÖLKEN

J. Hunt

— 7 —

Ormanda ilk Ders

Yazan : Tefik YORGANCI

Orman uyanıyordu. Yavru karga, albenî bir kışa bakarak gülmeye geçmişti. Gülmeye, gülme inledi. Rüyanında senin bir eylemle ağlayan ana karga benden uyanmış. Albenî bir gün. Ümit dolu bir orda yavrusuna seslendi.

— Yavru ne oluyor küçük budala?

— Okuduğum güzelim ana... İçimden geçen gülmeye diye düşündüm.

— Sünükü, bu çok kabogundan çıkma, kendin bir görülmüş. İsteklerimiz şu anda dağlar güldür. Şükret, yaşamı kanunlarına aykırıdır. Hem düşünme çok olan bir varlığa özenmek, ölümü istemek. Zira, güzelliğine inandığın ulucak kupa, her yerde barut, pençe gözüyor. Geçen gün bu su bapında dieleniyordum. Bir damlacık kışa, altından tüklerini anda yıkadı. Bir fidan üzerinde güneşe, sulara, göklere sarık söylemeye başladı. Fakat keyf denem zühmün habercisi barut, yakıyan bu masum varlığı bir anda susturdu. Nice akıllı hayvanlar varki derileri yüzülür, elleri bize kalır. İnsan denen korkunç yaratıklar çakalın bile, derisinden tulum yapıyorlar. Güçlü, mağrur kartal için de son budur.

— Çok acıdın ana...

— Budala, acımak, acınmağı dilemek. Çok eskiden, ormanda üç gün aç kalmış kimsesiz bir kurt enişini bir hafta besledik. Sonra... Babana öyle bir dayak attı ki, yaşadıkça unutamam. Leş bapında düşünmek felâket getirir. Hayat kursaktır, şüphe, endişe urlarını düşünce doğurur, içlik büyütür, yaşatır. Yaşamak, sevmek görmek ve sekmekten ibarettir. Bunların değerini çok defa tuzaktayken

anırsız. Yıllarca önce küçük bir insan yavrusu beni taşıyla yaraladı ve ayağıma ip takdı. Zayıf, küçüğün umursamayıp acısını, hürriyetin misilsiz saadetini o vakit kavradım.

En doğru öğütleri soğuk, sessiz ve sinsi kapana dükeler verirler. İhtiyat gizler, geciktirir. Fakat nefesi bozamaz yavrum. Basiret yaşamı sirtlarından biridir. Amma, felâketler bilinmeyen bir ülkeden ve daime ansızın gelir.

— Akrabalarımız var mı ana?

— İnsanlar... Bizler leş yeriz. Onlar da biribirlerini... Hiç bir şey bulamazlarsa kendilerini... Hem bizler daha çalışkanız ve öldürücü kibirden çok uzaktınız. Olması lâzımgelen sade şeylerden manâ çıkaran budala insanların gözünde «mukaddes» bile sayılırsınız. Bize haberci derler. Geçen gün şehir indim ve zengin bir bahçede gâk! dedim. Kadının biri:

— Hey kargacığım diye seslendi. Kocamın ölümünü müjdeliyorsun sana bir kalıp sabun adarım.. Güldüm. Şu sabun dışı ağarttığı gibi, içi de temizleyeydi ne hoş olurdu.

— Karga olduğuma memnun oldum.

— Öğün ve haline şükret. Bizi dünyaya getiren murdar bir su olduğundan «Leş» bünyemize çok yarar. Ömrümüz bunun için uzundur. Tasallutsuz, uzun bir ömür..

Ve böylece ana karga yavrusuna ilk dersi verdi. Tanrı gibi derin, eşsiz güzelliklere malik ormanda, milyonlarca varlık, artık uyanıyordu.

Tefik YORGANCI

San'atlar ve San'atkârlar

Tahsin Karayel

Hepimiz hoşumuza giden şeylere «güzel» vasfını yapıyoruz.. Ne güzel..

Halbuki (güzel) malûm olmiyan şiddetli heyecanları doğuran bir hâleti ruhiyedir. Güzelin karşısında bulunduğumuz zaman ne için güzel olduğunu, içimizden neler geçtiğini tabii ve ifade etmekteyiz mümkün olamaz. Çünkü:

Güzel: Başlıbaşına ne muhakkaktır, ne hoştur, ne faydalıdır, ne hakikidir ve ne de iyidir. Bütün bunlarla münasebeldardır. Güzel olması için bütün bu faziletlerin kendisinde toplanması şarttır. Onun içindir ki birisi için güzel olan, birisinin için hoş veya faydasız olur. İşte güzellik bu yüzden münakaşaya uğrar, târif ve tavsifi mümkün olamaz. Zira:

İhsasların; uzviyeti harekete getiren, bedîi zevkleri, heyecanları gıcıklayan şeyler, tarif ve tasviri mümkün olamiyan şeylerdir. Bu hal karşısında san'at eserlerini evvelâ iki büyük kısma ayırmaklığımız bunların birine (Âdi) diğerine (Güzel) san'at namı vermekliğimiz doğru olur.

Adi san'at: Bir işin gayesi diğer bir iş vasıtası olursa bu bir âdi san'at olur.

Meselâ: Bir iplik fabrikasının vasıtası pamuk veya yündür, gayesi iplik, iplik ise bir kumaş dokuma san'atının vasıtası ve bugünkü gayesi terziye vasıta olur ve nihayet insanların faydalarını temin eder. Ne kadar âdi san'at ismi verilen iş varsa aynı gaye ve aynı menfaat maksadile vücuda gelmiş eserlerdir.

Güzel san'atlara gelince: Paşa bir gaye için çare ve vasıta olmiyan ve yalnız gayesini nefsinde toplayan eserlerdir ki, bu eserlerin muhakkak surette muhayyilemizi sarsması, hislerimizi tahrir etmesi ve binnetice güzel olması iktiza eder.

Hakikat, muhakeme, daha fikri, ruhu yükselten çok asil hislerdir. Bunlar olmayınca san'at eserleri vücuda gelmez. Fakat san'at için yalnız bu endişeler kâfi değildir. Saf bir hakikat güzel sayılmaz. Makul ve kabili fehim (Anlaşılabilen) olan şeylerin his ve hakikatle birleşmesi, yani ideal ile realin imtizaç ettirilmesi lâzımdır.

Bir musiki parçasını tetkik edecek olursak, tabiatı bütün yaratılışların, bilvasıta yahut bilâvasıta çıkardıkları seslerin armonize edilerek, hislerimize hitap eden bir ahenk vücuda getirildiğini ve bu ahenk gayesinin kendi nefsinde kalmadığını görürüz

Resme gelince: Yaratılışların, el ile yapılan eşyanın, hayal ve hâdiselerin, cins, şekli ve nev'ine göre düzeyler, üzerine zi bırakan cisimlerle görüş ve duyuşa uygun aynini yapmak demektir.

Bu ifade ve tariftan anlaşılıyor ki, güzel sanatların mühim bir şubesini teşkil eden resim de, tabiatı takliden başka bir şey değildir.

Fakat mahsusî işaretleri bizzat güzel olarak kabul etmek de doğru değildir. Renksiz bir tablo güzel sayılamayacağı gibi yalnız çizgileri, kompozisyonu ne kadar zengin olursa olsun yine tabiatın güzellik unsurlarından renklerden mahrum olduğu için bir şaheser olamaz.

Renk: Tablonun güzellik unsurlarından biridir, o olmayınca, tablo ancak idrake yarayacak bir fayda vasıtası olmaktan başka birşey olamiyacağı gibi renkleri de eserin güzellik gayesi olarak kabul etmek de doğru değildir. Estetik heyecanları sırf renklerle uyandırmak istenirse yalnız gözler memnun edilebilir, aldatılabilir. Fakat hakikatî temsil edemez. Tabiatı taklidde bir gaye değildir. Filhakika ihsaslar üzerinde tesir yapmak, hulyaları harekete getirmek hakikate yaklaşmak canlı bir ifadeye yardım edebilir. Şüphesiz tabiatı taklit san'atta en mühim bir iştir. Fakat bu işi yaparken, bu rolü oynarken ancak idrak ettiğimiz ideali ifade için tabiatı bazı şeyleri vasıta olarak almaklığımız lâzımdır ki, bu ideal bizim hayal ve muhakememizin eseri ve kendi mahsulümüz olabilsin.

Hakikatte çok güzel gördüğümüz şeyler varki biz bunları aynen kopye ettiğimiz zaman ruhsuz, zevksiz bir eser vücuda gelir, bunları doğrudan doğruya taklit etmek doğru değildir. O halde taklidi de san'at olarak kabul etmekteyiz doğru olamaz.

Bir manzara, bir portrede yalnız çizgilerin, renklerin intizam ve iktibasî kâfi değildir. Bu belki bir sanat sayılabilir. Fakat eser çizgilerden, renklerden başka şeylere de muhtaçtır ki şiddetli heyecanlar vücuda gelebilsin. San'atkâr tabiatı taklit etmekle beraber ondan aldığı heyecanlarla, derin tefekkürlerle ruhumuzu okşayacak, hoşumuza gidecek neler varsa onların tesirile eserini vücuda getirmelidir ki eserle birlikte bize ruhuda verebilsin. İşte san'at eserlerinin kıymeti buradadır ve bununla takdir edilir.

Bazı san'atkârlarda his ve hakikat ve buna ait olan endişeler, bazılarında da makul ve kabili fehim

— Devamı 14 ücû Sayfada —

● Sanatsız kalan milletin hayat damarlarından biri kopmuş sayılır.

K. Atatürk

Kılıcı İnsafsız Bir Maharetle Kullanan Türk Eli, Mağlûp
Ettiği İnsanların Yarasını Sarmakta da Ustadır.

DAHA ÇOK

Seviyorum, ben seni, her sevenden daha çok,
Onun için sevgimi anlatmağa imkân yok!

Güvercinim,

Seni, bülbülün gülü sevdiğinden daha çok seviyorum, çünkü bülbül gülsüz de yaşıyor!..

Seni arının çiçeği sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü benim çiçeğim tek ve benzersizdir.

Seni Ağustos böceğinin ötmeyi sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü o, dal değiştirirken susuyor. Halbuki benim için değiştirilecek dal yoktur sevgilim!

Seni, karıncanın çalışmayı sevdiğinden de çok seviyorum. Çünkü karınca gibi bir mevsim değil bütün ömrüm senin için çalışmak zevkile doludur.

Seni ağacın toprağı sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü yalnız kanım değil, canım, sevgim ve hararetim de senden geliyor.

Seni, ırmağın akmayı sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü aşkımın akışını darduracak bir set ve bu akışın sona ereceği bir umman olmayacak!

Seni, gecenin karanlığı, gündüzün aydınlığı sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü hiç bir yabancı hayalet gecelerimi ihlâl etmiyor ve sevgimin güneşi «Tutulmak» nedir bilmiyecek!

Seni, pervanenin şuleyi sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü o, sadece sevdiğinin alevinde can veriyor. Bense sevgilim, sen yaşadıkça, böyle yaşamanın sonsuz ıstıraplarına kalkanacağım, seni yaşatmak için yaşayacağım ve ancak seni yaşatmak için öleceğim.

Ve inan bana sevgilim, seni, müminin Allahını sevdiğinden daha çok seviyorum. Çünkü o, Allahı dünya nimetleri, ahret Cennetleri için seviyor. Bense sevgilim senin cehenneminde yanıyor ve seni seviyorum!...

S. T.

AŞK VE HAYAT

Zira ruhumuzun aradığı kâmi bize verecek ancak aşkıdır. Dünyanın gönlümüze hayret veren güzellikleri, çiçekler, mehtaplar ve gökler bizim için sevgilimizin bakışlarında açılır, parıldar ve sonsuzlaşır.

Hayattan tadabileceğimiz meyveleri kendi ellerimiz koparamaz, onları ancak sevdiğimiz ellerin sıcaklığıyla toplayabiliriz.

Bizden kaçan bütün dünya nimetlerini sevgilimiz bize bir söziyle verir. Tabiatın derin ve ezeli hayat ve şefkatini ancak sevgilimizde duyabiliriz.

Kâinatın gönlümüzü şaşırtan bütün dağılmış güzelliğini ancak sevdiğimiz yüzde göya bizim için

MİSAFİR GİBİYİM

1939 Haziranının son günleri.. Doğduğum köy; annem, babam, kardeşlerim ve biz..

Çınarların nikapladığı dere, yosunlu, heybetli taşlar.. Derinden derine hayat ve neş'e terennüm eden sular ve biz..

Yeşil köyüme giren ince palıka üzerinde bana bütün çocukluğumu hikâye eden asırlık taş.. Onun üstünde öten Sarı Bülbül ve ben, sizlere misafir gibiyiz..

Yeşil yayla, bu görüş son görüş, bu dönüş son dönüş.. Sana misafir gibiyiz.

Yeşil köyümden uzaklaştıran, kara yılan gibi akan tren nereye?. Sana biz misafir gibiyiz.

* *

Saatlerin yelkovanlarını tutamıyorum; akrep tehdit ediyor.. Güneşi çarmıha geremiyorum; bazı gözler mütehevvir bakıyor. Yelkovan seni tutsam, Güneş, seni bir evren gibi tehdit ederek bir kere durdursam; mütehevvir gözler, sizi tatmin etsem.. Heyhat.. Bunların hepsi bir hiç.. Ben şu faniler arasındayım misafir gibiyim.

* *

Anı dönüş ve duyuların yıktığı ruhlar, bilirim, benim duyduğum ıstırapın sönmez ve dinmezini duyduunuz.. Ben bu ruhi ıstırap içinde ebedi gibiyim..

* *

Keman coşuyor, billür kadehler tokuşuyor.. Herkes dönüyor.. Kardeşim de.. Ben bu dernekte misafir gibiyim...

İsmail Güner

toplanmış buluruz.

Ve onu öpmek hissini bize ancak sevdiğimiz dudaklar verebilir.

Hayatı sevgilimiz için severiz. Belki sevgilimiz de sevdiğimiz hayatımızdır. Açık gözlerimizin isteği sevdiğimiz gözleri görmektir. Söze başlasak ağızımızın söyleyeceği sevdiğimiz güzeli çağırmaaktır. Serbest olsak ellerimizin kârı sevdiğimiz elleri tutmaktır.

Hayatı hep aşkımız için severiz.

Abdülhak Şinasi HİSAR

Dün ve Bugün

Dün,

Bugünden daha güzeldi.

Bugün,

Daha solgun geldi.

Yarın daha solgun gelecek,

Ömrümüz gittikçe solan bir çiçek!

Dünün renkleri

Daha ahenkli,

Ahenkleri

Daha renkli,

Daha güzeldi.

Bugün niye solgun geldi?

Sanki bir şeytan eli bu renkleri siliyor gibi

Birşeyler eksiliyor gibi

Günlerin servetinden

Kıymetinden

Hey gidi zaman hey!

Bir rüzgâr gibi savrulan günler hey!

İçimdeki sessizlik

Delik, deşik

Kuytu bir samanlık gibi

Alık gibi

Oradan bu geçen günleri seyredirim.

Kederim

Bir ahır kokusu gibi siner içime,

Gün geçtikçe giriyorum başka biçime!

Dünün güneşi daha kuvvetli

Neşeleri daha şehvetli,

İhtirasları daha keskindi

Hele ıstırapları ne kadar yaratıcı

Ne kadar kalbe batıcı

Ne kadar acı

Ve derindi!

Onları içimde bir hazine gibi taşıdım

Ebediyetleri dolaşırdım!

Dün sanki gerilmiş bir yaydı

Gönül yıllar gibi dakikalar asır gibi

saatlar saydı

Elimde Âsâ

Bir İsa

Olaydın

Hurûş eylerdi diller mâil-i refât olaydın sen.
Yanardı sabırlar pertevzen-i enzâr olaydın sen

Bütün diller enel-Hak-gû olurdu mest-ü müstağrak
Eğer her kalbe, her vicdana pertevbar olaydın sen.

Bu şeb sūzişli bir feyz-i tecellî vardı kim dilde
Yanardım şüphesiz ey âh-ı âteşbâr olaydın sen.

Uyurken sen, o rütbe ağladım çeşmin hayâliyle
Yumardın rikkatinden gözlerin bidâr olaydın sen.

Aylamak istemezdin tâ sabâh-i haşredek cânâ,
Eğer çeşmin gibi nazende bir bîmâr olaydın sen.

Ne Yûsuf olurdu nakd-i cân ile kiridârın
Meh-i Ken'an misâli şâhid-i pâzâr olaydın sen.

Olurdu mazhar-i takdir-i Hâzım sözlerin Talât
Fehim-i zâr ile hem meclis-i efkâr olaydın sen.

Hasan Talât MUTDR

Gibi sonsuz çöller dolaştım
Ebedî, geniş
Zamanlar aşım.
Anladımki ebediyet
Kudretin nihayetsiz bir tevettürü değilmiş
Şimdi de bir tesbih çeker gibi
Günleri sayıyorum.
Renksiz boşlukta kayıyorum.
Evet, dün bugünden güzeldi
Bugün daha solgun geldi.
Yarın naha solgun gelecek.
Heyhat
Heyhat
Gitiikçe solan bir çiçek

Namdar Rahmi KARATAY

● Türkü anlamamak için tarihe göz yummak gerektir.

Pierre Loti

● Bir şiiri iyi okuduğumuz zaman hepimiz şairiz.

Carlyle

Osmanlılarda Yeniçeri Teşkilâtı

— Geçen Sayıdan Devam —

Yazan : Nazım Tarhan

siyaset, ister halis insaniyet duygusu, ister lâkaydi neticesi olsun, meydana gelmiş bile bulunsu su vakaya itiraz edilmez ki, Osmanlılar yeni zaman tarihinde, milliyetlerini tesis ederken, dini milliyet umdesini temelti olmak üzere vazetmiş ilk millettir.)

Arası kesilmeyen Yahudi tazibatı ve engizisyona resmen muavenet mesuliyeti lekesini taşıyan asırlar esnasında Hristiyan ve Müslümanlar ve diğer unsurlar Osmanlıların idaresinde ahenk ve saadet içinde yaşıyorlardı.) devam ederek S. 99) (Yeniçeri teşkilâtı Osmanlı ordusunun kuvvet ve müessiriyetini artırmak maksadile ihdas edilmemiş olduğu Osmanlı tarihinin ilk günlerindeki Yeniçerilerin adedi hakkında elde mevcut kayıtlar ve rivayetlerle sabittir.)

Muhtelif devirlerdeki Yeniçerilere ait istatistikleri ileride zikredeceğiz.

Vücuda getirilen bu kanunla Osmanlı imparatorluğunun ileride muhtemel bir zayıflama devrinde istila olunan yerlerdeki Hristiyan halkın imparatorluğu sarsacak herhangi bir hareketi önlenmiş oluyordu. Zira devşirilen gençler Türk harsı altında temessül etmiş olacaktı. Kanun mucibince icabettikçe toplanarak Türk ve İslâm terbiyesine göre yetiştirilecek bu gençler kışlalarda oturtulacaklar, kendilerine muayyen ücret ve tayinler verilecekti. Verilecek ücret ulufe namı altında olup vazifelerine sadakat ve bağlılıkları nisbetinde terakki adıyla artırılacaktı. Şimdi bu kısa hulâsaya müteakip Yeniçeriliğin kuruluşu hakkında muhtelif noktai nazarlardan da biraz bahsetmeden esas mevzuu girmemek icabeder.

(Ulufe) : Yeniçerilerin maaşına ulufe namı verilir. Maaş yevmiye itibarıyla olduğu halde her ay verilme-yp üç ayda bir tevzi olunur. Bunun için her Arabi ayının isimlerinden birer harf alınur her üçünden bir kelime teşkil olunur. O kelime üç aylık maaşa alem olunur. Meselâ : Muharrem, sefer, Rebülevvel, (M.S.R) Mısr gibi ulufe salı günü çıkar, iki gün evvel Pazar günü icmalî sadrazama götürülür. Her sınıfın kâtipleri defterleri ellerine alıp sadrazamın huzuruna girereler, etek operler, defteri takdim ederler. Bu esnada (Reisul kuttap) : Ahmet Refik bey Reyusul kuttap için parantez içinde (Hariciye nazırı) şeklinde yazıyorsa da muhterem hocamız Profesör Doktor - Köprülü Mehmet Fuat (Türk Hukuk ve iktisadi tarihi Mecmuası Cilt 1931) Bizast Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine tesiri hakkında bazı Mulahezalar isimli yazısında diyor ki : Fatih Kanunnamesinde Reyusul kitaplara ait olan maddeleri şöylece hülasa olunabilir : Nişancıların mayetindeki kâtiplerin reisidir. Teşrifatda Rütbesi şehir Emininin (şehir Emin) ; Fatih Kanunnamesinde defter Emininin altında ve Rey-

usulkütâbın üstünde oturduğu ve yüz yirmi Akça Ulufe aldığı malum olduğu halde vazifesi hakkında bir şey söylenmiyor.) Altında ve Yeniçeri Kâtibinin üstündedir. Elli Akça Müderris yalnız Reyusulkütâbe değil şehir Eminine dahi takdim eder. Divan Hümayun'daki yemekte Vezirlerin önünden kalkın sofa Reyusulkütâp ile mayistindeki kâtiplere verilir. Reisulkütâp terfian Nişancı olursa Sancak, Sancak hükümle, buuula beraber Nişancılikta aşağı bir mer- tebe olan Defterdarlığa terfi edildiği de vardır. İşte Kanunname bu ahkâmı gösteriyor ki Reyusulkütâplık Ramband'ın iddia ettiği gibi «Grand Logo'hete» e muadil yüksek bir mevki değil nişancıların mayetinde alelade bir kalem âmirliğinden ibarettir.) Defterleri alıp dışarıya çıkar, hazırlan kahve şerbet ve buhur ikram olunur. Sonra herkes sırasile etek öperek dışarıya çıkarlar. Lemal takdimi merasimi bittikten sonra ulufenin tevzi merasimi başlar. Ulufe çıkacağı gün Divan hümayun aktolunur. Sadrazam ile erkânı devlet Topkapı sarayında kubbe altında hazır bolonurlar. (Kubbe altı : Sarayın en yüksek kulesinin altında yapılmış bir dairedir. Bu daire bir bölme ile ikiye ayrılmış duvarları gayet zarif yaldızlarla tezeyin edilmiş, soldaki bölmenin üzerinde ve kulesinin altında kafes tabir olunur, yaldızlı demirlerle mücehhez ve bölmeleri nazır bir pencere vardır. Padişah bu pencerenin arkasında oturur.) İkinci Muraddan sonra padişahlar »

Her ocağın ulufesi, defterleri mucibince «Kırmızı meşin kiseler» içinde ayrılır. Bu esnada Yeniçeriler zabıtları ile beraber Sarayı hümayundaki orta kapıya gelirler, Sadrazam ile vezirleri selâmlarlar, Diğer taraftan zerde ve pilav hazırlanarak (Babüssüade önüne konur. Kubbe altında duran kul kethudası münşip bir zamanda eteği ile işaret eder etmez orta kapıda Yeniçeriler koşurlar yemeklerini alırlak. Saray avlusuna çıkıp yemeğe başlarlar. Yeniçeriler yemek yemezlerse bir ihtilâl çıkaracaklarına alâmettir. Asker yemeğe başlarbaşlamaz iteatlerine bir cemile olmak üzere kurbanlar kesilmeğe başlar. Yemekten sonra dua edilir. Başçavuş işaret eder. [Haydi!] derdemez bütün bölük koşar kiseler kapışılır Her bölük kiselerini alıp omuzlarında kışlalara götürdükten sonra neferata hakları verilir. Yüzde üç, beş kuruş (Tas parası) kesilir. Sandıka konur bilâhare bölükâtın tezyinatına sarfedilir.

Ulufe bidayette bir akça idi. Sonradan birer ikişer akça artırıldı. Ve ordu da bozulmağa başladı. Ayrıca kalelere hücum edenlere üç, beş akça fazla verilir ve bunlara (Serdengeçti) veya (Dalkılıç) tabir edilir. Bunlar arasında da sağ kalkanlara ayrıca para vadedildiği gibi bir de (Serden geçti kavuğu giydirilir. Ve serden geçti ağasının mayetinde bulunurlar.

Adana'da Su Sporları

Yazan : Rıza Salih Saray

Çukurova sıcağıdır. Adana gençleri de : ateşlidir, çeviktir ve hareketi çok sever. Bu yeşil yurd, bu züm-rüd ovayı (Seyhan) ve (Ceyhan) ırmakları sularken Adana'da bu güzel nehirlerle girip çıkmadan durabilir mi?

Adanalıların en yaşlı gençlerinin bile çocukluk hatıralarını biraz gıcıklayıveriniz; ana ve babalarından habersiz ırmakta çıkmalarına, yıka-malarına ait ne kadar çeşitli hikâyeler anlatırlar..

Şu halde, Adana'da (su) belli başlı ve pek büyük bir ihtiyaçtır.

Her yıl ırmakta bir çok kurbanlar verdikten sonra, nihayet Adana; (Cumhuriyet) devrinde, güzel bir yüzme havuzuna kavuşmuştur.

Atatürk parkındaki modern yüzme havuzu : açık (pissin) ; bugün Türkiyede mevcut havuzların en iyisi ve nizamisidir. Bütün tesisatı ve ölçüleri arsulusal kaide ve nizamlara uygundur. Havuzun etrafını bir buçuk metre genişliğinde ve on santim derinliğinde çevreleyen akar su (barikad), maniası çerçeveler. Boyu : tam (50), eni : (25) metredir. derinliği en sığ yerde (8) metre (80) santim olup atlama kulesi tarafı (4) metre (50) saatimdir. (8) yüzücüden birden yarış yapmasını temin eden numaralı çıkış yerleri, (8) (kul-varı) — yarış yolu vardır. Ayrıca; (2) adet birer metrelik, (2) adet üçer metrelik (trampolen) atlama yerleri; beş ve on metrelik beton armé atlama kulesi vardır. Soyunma odaları, duş tesisatı, Doktor odası küçük bir reviri, otomatik telefonu, oparlörü, iki portatif su topu kalesi vardır. Her gün (Vaterpo'o) su topu müsabaka veya antrenmanları da yapılmaktadır. Havuzumuzda Türkiye Birincilikleri yapıldığı gibi, millî temalar, yüzme olimpiyatları dahi yapılabilir.

Yüzme havuzu şehir içme suyuna bağlıdır. İstia-bı (3600) metre küptür. Her gün sabah, öğle ve akşam suyun hararet derecesi ölçülerek kaydedilir. On beş günde bir bütün su motor vasıtasıyla tamamen tahliye edildikten sonra havuz yıkanır, fırçalanır, (kaporit) ilacıyla da dezenfekte edilir ve tamamen her tarafı kireçle badanalandıktan sonra tekrar şehir içme suyu ile doldurulur. Havuz dolduktan sonra da sıhhi tedbirlere fevkalâde riayet edilir. Lüzumu kadar suya (klor) mahlûlü atıldıktan başka; günde en az üçyüz ton kadar su havuzun yavaş yavaş dibinden tazyikle verilerek üstünden taşıtırılır. Bu suretle yüzücülerin vücudundan çıkarak suyun üstünde biriken yağ tabakaları hususi kanallara geçirtilir; Ve harice defedilmiş olur.

En mühim alınan tedbirler de şunlardır :

1) Havuza girmek için Beden Terbiyesi Bölgesinin hususî karnesini almak şarttır. Bu matbu karnesi alan sporcu, hükümet veya bölge Doktoruna mu-

ayene olur; (su sporlarına mani ve sari hastalığı olmadığını) Doktorun pullu raporile her mevsim başında tevsik eder. 2) Trahom mücadelesine giderek muayenesini yaptırır; gözlerinde trahomu, veya sari hastalığı olmadığını karnesine selâhiyetli ve mütehas-sı Doktorun imzasile kaydettirir. 3) Yüzme bilip bilmediğini; kategorisini su sporları ajanına kaydettirir. 4) Havuza girmeden önce sabunla duşların altında yıkanır. 5) havuzun etrafını çeviren bir buçuk metre genişliğinde ve on santim derinliğindeki su barika-dında ayaklarını ıslatmadan havuza giremez. 6) yüzme bilenler; mütehas-sis antrenörden metotla ders alarak çalışır. 7) Yüzme bilmiyenlere de; hususî bir öğretmen muayyen gün ve saatlarda ders verir, yüzme öğretir. 8) can kurtarma tertibatı vardır.

Görüyorsunuz ki Adana'da yüzücüler bilgiç el-lerde ve muayyen bir usul ve disiplin altında çalıştırılmaktadır. Bugüne kadar Beden Terbiyesi Bölge-

Türkiye Yüzme Rekortmenlerinden
(MUHARREM GÜLERGIN)

sinden karne alan "altı yüz yetmiş iki" gencin, ha-vuzda muotazam bir mesai ile çalışmalarını temin edilmiştir.

Dört yıl evveline gelinceye kadar—Modern yüz-me havuzumuz yapılmadan evvel — Adana'nın meş-hur salcılar kahramanları ve yüzgeçleri (Seyhan) ve (Ceyhan) ırmaklarında, Karataş, Ayas, Payas, ve Mersin sahil veya Plajlarında yüzmekten geri kalma-mış olmakla beraber; hakiki yüzücülük tekniği, Ada-na'ya, Havuzumuzun faaliyete geçtiği 1940—41 mevsiminde girmiştir.

Halil Dalhan gibi değerli bir öğretmenin nezareti ve Rifat Çelikkol gibi çalışkan, meraklı ve emekli

— Devamı Sayfa 24 de —

● Türkler Öldürülebilirler, lâkin mağlûp edilemezler.

Napoleon

● Ümmetimin İdaresi Sonunda Türklerin eline geçecektir.

Hı. Muhammed

Savaş Yıllarında Seyhan Bölgesinde Spor Hareketleri

A. Bahadır

Bölgemizde, harften evvelki yıllarda olduğu gibi, harp yıllarında da spor hareketleri temposunu azaltmaksızın devam edegelmiştir. Malzeme fıkdan, eleman kıfayetsizliği gibi âmillerin bazı spor şubeletî çalışmalarını zaman zaman güçlüklerle uğratmasına rağmen, umumiyet itibarile, bilhassa su sporları, güreş ve atletizm şubelerinde büyük ilerlemeler bile kaydedilmiştir...

Bilhassa bölgemizde, diğer bölgelete nazaran, uzun süren bir sezona malik olan su sporları, karakter itibarile de Seyhan gençliğini, harp yıllarında, en çok ilgilendiren bir spor şubesi halinde yayılarak bölgemize spor tarihinde en kıymetli ve ileri dereceleri kazandıran elemanların yetişmesine âmil olmuştur.

Uzun ve boğucu sıcakların hüküm sürdüğü yaz günlerinde, ötedenberi bir zaruret icabı, programsız ve disiplinsiz Seyhan nehrine dalıp çıkan «maalesef bir çoğu da dalıp çıkamıyan» bölgemiz gençliği, modern bir yüzme havzuna kavuştuğu gündenberi ileri bir metod, muntazam bir program ve kuvvetli bir disiplin tahtında çalıştırılarak, çok kısa bir zamanda sahil çocuklarıyla boy ölçüşecek bir duruma girdikleri gibi, bir çok noktalarda da onları gıpta ettirecek sonuçlara varmışlardır.

En kolay ve en faydalı olmak hususiyetleri, en ucuz malzeme ile yapılabilme avantajıyla su sporlarının, yüzme havzunun plân gereğince en kısa zamanda tahakkukunu dilediğimiz inkişaf ile müteneşiben taammüm etmek suretile bölgemizde bütün spor şubelerinin üstünde bir ilerleme göstereceğine ve gelecekte, Seyhan gençliğinin büyük bir kısmının hevesle meşgul olacağı bir spor şubesi haline geleceğine artık şüphe kalmamıştır.

Daha başlangıçtan itibaren yapılan müsabakalarda müteaddid defalar su sporları Türkiye birinciliği ve ikinciliği gibi önemli neticeler elde eden yüzücülerimizin, çalışma metodlarını bozmadıkları takdirde daha önemli teknik neticeler elde edecekleri kuvvetle umulabilir.

Yine harp yıllarında su sporları ile muvazi olarak inkişaf eden diğer iki mühim spor şubesi de güreş ve atletizmdir. Bu iki spor şubesi de devamlı ve sistematik bir çalışma ile bölgemiz spor tarihi için birer şeref sayılacak elemanların yetişmesine sebep olmuştur.

Her katagoride, memleket çapında birer kıymet olan güreşçilerimiz son yapılan Türkiye güreş birincilikleri müsabakalarında çok iyi dereceler almışlardır. Ağır siklette daha tecrübesiz olan Hanefi Zana-palı, Türkiye'nin namâğlup şampiyonu Çoban Mehmetle yaptığı karşılaşmada göstermiş olduğu bariz üstünlüğüle müttetifikan galip sayılmıştır. Henüz pek

genç olan Zana-palı çalıştırıldığı ve bakıldığı takdirde Türk sporu için beynelmilel bir güreşçi olabilecek kıymettedir.

Seyhan gençliğinin senelerce tahakkukunu özlediği milli yüzücüleri, milli güreşçileri ve milli atletleri artık birer realitedir. İtibar edeceğimiz, milli değer ve milli ahlâkı temsil edebilecek kratta sporcularımızın yetişmesini ve çoğalmasını diğer spor şubelerinde de görmek en büyük isteğimiz ve hakkımızdır.

San'atlar ve San'atkârlar

9 uncu Sayfadan devam

olan endişeler galiptir. Bunlardan birincisine «realist» ikincisine «idealist» denir. San'atkârın yalnız «idealist» olması hayalperestliktir. Bu gibilere san'atkâr demekten ziyade felsefeci demek doğru olur. San'atkâr bu iki fazileti kendisinde toplaması lâzımdır.

Bu izahnameden de anlaşılıyor ki: Güzelin faydaya karşı vaziyeti, san'atı «âdi ve güzel» olmak üzere iki mühim kısma ayırmıştır.

Sanatkâr: Yaratır, yaşatır, o, bulmasını bildiği zengin ifade vasıtalarının kudretile bizim anlatmağa muvaffak olamadığımız şeyleri anlâ-maktaki maharet ve faikiyetile, tahayyülâtımızı mahsus bir hale koymasını bilen kimselerdir.

Tarih tetkik edilecek olursa (1)

Tefsir eden, taklit ve icat eden sanatkârlar kendi zamanından ve zamanın urf ve âdetlerinden aldıkları ilhamlarla eserlerini vücuda getirmişlerdir. Her ne kadar san'atın cins ve milliyetle, din ve mezheple alâkası yoksa da, san'atkâr bir memleketin evlâdı ve bir milletin mensubudur. O halde kendi memleketin ve milletin urf ve âdetine uyarak milletteşinin ruhî, bedîî heyecanlarını oksayarak maddî ve manevî ihtiyaçlarına hizmet etmek zaruretindedir.

Nasıl bir memleketin âdi san'atkârları o memleketin maddî ihtiyaçlarını temin ile mükellefse, güzel san'at mensuplarının da o memleket halkının ruhuna nüfuz ederek «zevkiselim ve hak intihap» gibi faziletleri aşlamakla mükelleftirler.

Gerçi San'atkâr hiç bir menfaat gözetmiyerek içten gelen bir vecd ile eserini vücuda getirir. Fakat vücuda gelen eser o milletin bedîî zevklerinin kamçısı olur.

Bir milletin medeniyet derecesinin mimaride işte bu bedîî zevkleridir.

On beş senedir aralarında bulunmakla bahtiyar olduğum Adanalıların her yıl Halkevimizin delâletile açılan san'at sergilerine genç, ihtiyar, memur esnaf, kadın, kız, zengin, fakir bir çok kimselerin gittikçe

— Devamı Sahife 24 de —

İNCİNİR Mİ?

— Gevheri Gibi —

Buse incitirmiş narin elini,
Öpülen, okşanan el incinir mi?
İncitirsin derler, yarın belini,
Aşkın sardığı bel incinir mi?

Bülbülüm, çektiğim, nazlı gül derdi,
Ben diken deşirdim, eller gül de-di,
Yetişir figanın artık gül derdi,
Göz yaşım görünce sel incinir mi?

Ahu gözlüm, yine ayle yarısta,
Can alır, can verir bir tek bakışta,
Bin bahar koklatır bir karakışta,
Kokusun taşıyan yel incinir mi?

Nazlı kuğum, beni üzer durursun,
Elâ gözlerini süzer durursun,
Gönül ırmağında yüzer durursun,
Kuğumun yüzdüğü göl incinir mi?

Namı baki kılan yigit döl imiş,
Ördeğin yuvası gümüş göl imiş
Senin aşkın nihayetsiz çöl imiş,
Ceylânın sektiği çöl incinir mi?

Gelin olur, kına yakar ellere,
Peşi sıra düşem gurbet ellere,
Çiğneyip gitse de beni ellere,
Güzelin bastığı yol incinir mi?

Derler ki, «sevenler darılır mı hiç»
«Güneşin yanına varılır mı hiç»
«Sakin! dikenli gül sarılır mı hiç»
Konca gülü saran kol incinir mi?

Tüllere bürünüp salınan melek,
Yigidin gönlünde sensin son dilek,
Göksünde turunçlar tülü delecek,
Güzelin giydiği tül incinir mi?

Yandı deli gönül, kor düştü dile
Sevdiğin seninçin, gör düştü dile,
Güzelim, Allah'tan, sen, beni dile!
Bülbülün koyunda gül incinir mi?

Sahn gel, domurcak dallar içinde,
Süzülsün bacaklar şallar içinde,
Birleşsin dudaklar ballar içinde,
Petekten süzülen bal incinir mi?

ŞAŞIRMIŞ

Elmasa Revnak Veren

TÜRK KADINI

“Asil bir Tür kadını nasıl giyinir, bunu öğrenmek istersiniz, değil mi? İşte yazıyorum. Onun arkasında dolama denilen bir gömlek vardır, düğmeleri nohut iriliğinde elmasan yapılmıştır. Dolama daha küçük çapta elmasalarla süslü iki iğne ile kemere tuturulmuştur. Ten üzerindeki iç gömleği baklava biçiminde iki elmas düğmeyle ilikli kemer, gayet geniş ve baştan başa elmas Gerdandan dize kadar inen üç dizi inci ile sarılı dizilerden birinin ucunda Hint tavuğu yumurtası kadar büyük bir zümrüt asılıdır.

Asil Türk kadınının küpeleri, takıldığı yere yakışacak değerdedir. Yüzükler de öyledir, güzel ve pek güzel olan parmakların zarafetini kendi ışıklarıyla aydınlatıp dururlar. Benim gördüğüm Türk kadınlarındaki süslerin yarısı kıymetinde süs taşıyabilen Avrupalı bir kraliçe yoktur. Fakat dostum, Türk kadınlarının en büyük süsü, Türk oluşlarıdır. Bana öyle geliyorki bunlar, süslenmek için elmas veya zümrüt takınmıyorlar. Belki o taşları, üzerlerinde taşınmakla süslemiş, kıymetlendirmiş oluyorlar. Çünkü her Türk kadını canlı bir inci ve paha biçilmez bir pırlantadır. Her kadın, para sahibi olabilir ve bir çok elmas edinebilir. Lâkin elmasa revnak veren Türk kadını, tabiat ancak Türkiye'de yaratır..

“Lady Montegul..

GÜNEŞ ÜLKE—TÜRKİYE

“İçinde yaşadığım şafaksız gecenin bir sabaha ermesini istemiyorum. Böyle bir sabahın sonu gene gecedir. Çünkü zindanın dışında istidat var ve istidat hür fikirlere ancak gece vadedir. Ben bir “Güneş ülke,, nin hasretini çekiyorum. Bu ülkede gece olmasın ve insanları karanlık mefhumunu orada tanımasın!

Güneş ülke,,yi yer yüzünde bulmak mümkün mü?.. Fikir hürriyetine, vicdan hürriyetine, lisan hürriyetine ilişmeyen Türklerin varlığı — Hiç olmazsa yarın — böyle bir ülkenin var olacağını bana zannettiriyor. Mademki düşünceyi zindana koymıyan, hakikat sevgisini zincire vurmıyan bir millet, o cesur ve âdil Türkler var. Üzerinde yalnız hakikatin, adaletin ve hürriyetin hüküm sürdüğü bir “güneş ülke yarın neden vücut bulmasın?

“Campanella..

● Manevî kudret içtimaî varlığın kafasıdır.

Carlyle

Adana Müzesi Bölgesinde Yapılan Tarih, Arkeoloji ve Folkör Tetkikleri

— Geçen Sayıdan artan —

MÜZE MÜDÜRÜ
Naci Kum

kaygusu ve emek sarfiyle yapılmıştır. Yolcuların yapıp kalkacağı müteaddit hücreler hep kubbeli ve ocaklıdır. Ahırlar büyük ve ferahdır. Avlunun ortasında büyük bir şadırvan harabesi vardır. şimdi bu bina Payas Belediyesince depo ve han olarak kullanılmaktadır. Bu kervansarayın ve kalenin korunması gerektir.

PAYAS CAMİİ :

Kervansarayla kale arasındadır. Bir kubbe altında, cephe kapısı mermer kapılıdır. Kitabeye yerinde boş bir mermer kitabelik vardır, yazı yoktur. Payasa girilirken üzerinden geçilen eski kârgir köprü geçilince solda, harabesi görülen bir mescit ve imaret vardır. Bu mescidi, meşhur. Bilanlı derebeyi Küçük Ali oğullarından Halil Paşa yaptırmıştır. Kitabesi, büyük caminin kapısının önüne konulmuştur. Kitabesi şöyledir :

Kaddi Nebi Hazel Cami Halil Paşa
Sene 1215 innenelamali binniyyat
Yefatüllahu ma yürüdü ve mayera ve
likülli emri ma muri

Payas'ın mühim abidelerinden birisi de liman tesisatı inşa edilen mevkide deniz kenarında eski bir liman ve sevkıyat, muhafaza ve ya gümrük binası olan (Cebin kulesi)dir. Mükemmel ve müstahkem bir yapıdır. İç kapısının dam saçağının iki tarafında iki arslan heykeli varsa da çok yıpranmış, az bellidir. Kapısı kapalı olduğundan içerisini tetkik edemedim. Bu bina da Belediyenin idaresindedir.

Payas nahiye merkezidir. Üç mahalledir. Mahaller aralıktır. 1) Kürtü, 2) Karşı mahalle, 3) Kara cami.

2400 nüfusludur, Belediye teşkilatı vardır. Posta telgraf şefliği de var. Eş sınıflı bir ilk okula maliktir.

Payas mezarlığında hayli büyük adam gömülmüştür. Mezar taşlarının çoğunda yazı yoktur. Bir tanesinde : "Rical ve âzım devleti aliyeden" yazılarından başka kısmı tahrir edilmiş bir mezar vardır. Bu adamın Anadolu defterdarı Tahir efendi olduğunu söylediler.

Payas'ta milli şairlerimizden bay Durmuş Mazlûm Özlörün ve eserleri hakkında ayrıca bir monografi yazılacaktır.

İskenderon ve Antakya'da Tetkiler VII

İskenderon yeni bir şehir olduğu için bizi entere eden eski bir eser yoktur. Anayurda geçmeden Türk konsoloslugu olarak yapılmış olan bina şimdi Halkevine çevrilmiştir. Halkevi reisi, eski muallimlerden bay Nuri Aydın Konuralp bizi nezaketle karşılamış, evin faaliyeti hakkında bilgiler vermiştir. Şehri bir araba ile dolaştıktan sonra İskenderonun beş kilometre doğusundaki Karaağaç köyündeki bir eski ziyaret yapısını görmeğe gittim. Bu köy alevi Türklerle meşhurdur. 500 haneli büyük bir köydür. Muhtelif obalar dan müteşekkildir. Hızır makamı denilen, üstü kubbeli, kârgir yapının kapısı hükümetçe kapatılmıştır. Esasen içinde kitabesiz bir mezar varmış. Kapı kitabesi taş üzerine kabartma, şöyledir :

Sellemtü bünyân-ül-mahall-il evâil
Zümaksad-ül merfu âlel merazil
ve hâzâ mahall-il zâlsini veçbâhlu
ve hâzâ mahamul kadir serefülmerâil
ve zakilbatül erabtü bünyan elleti
fi seyyiâtı ileyha külli dain ve sail (1)

Aşı boya ile kapı üzerine şu ibare de yazılıdır.

Dustur minallah ve seyyidülmakar

ANTAKYA : (Antiochia) xli

Amanos ve antilübnan dağları arasında açılan Suriye ve Ferike kapıları ağzında, Amik gölünün cenubunda (Oront) asi nehrinin sol kıyısındadır. Üzerinde meşhur Antakya kalesinin bulunduğu dağın etegindedir.

Bu şehir hakkında ki malûmatı meslektaşım Antakya müze müdürü bay Ruhi Tekan'ın hazırlamakta olduğu kılavuza bırakarak kendisinin rehberlikleriyle gezdiğimiz kıymetli müzesindeki eserlerden, teşkilattan çok istifade ettiğimizi şükranla ifade ederim.

Antakya'da görüp tetkik ettiğim bazı camii kitabelerini buraya derç edeceğim :

Köprü başına yakın ulucami, çok değişiklikler görmüş ve yeniden tamir edilmiştir. Camiin cephe duvarında kapı üzerinde talik yazılı mermer kitabe şöyledir :

(1) — Arapça olan kitabenin manası şöyledir : Bu mahal yüksek bir maksad uğrunda ziyaret edenleri kendi kutsiyeti ve ulviyeti yüzünden yüce hünlerle erlştirir. Bu Hızır makamıdır ki hak tarafından yollanan resulların ulusudur. Burayı ziyaret edenler kötülükten arınır ve dertlerine derman arayanlar burada bulur.

Me Minarenin kaideye dayanan bileziğinde dört köşe bir taş üzerinde şu tılsım hakkedilmiştir :

T	D	H	M
H	M	T	D
M	H	Y	T
Y	T	M	H

Bu karelere dikkat edilince görülecektir ki murabban üst satırındaki harflerden "muhit" ismi hasıl oluyor. Bundan sonra murabbanın içinde teşekkül eden dört büyücek murabbaların içindeki küçük dörder murabbadan da yine dört tane "muhit" ismi meydana gelmekte ve ayrıca yine şakulî ve ufki köşelerden itibaren vaz olunan harfler yine muhit kelimesini teşkil etmektedir. Şu hale göre 14 kare muhit kelimesi bu tılsımda tekrür etmektedir. Ebcet hesabı ile muhit : M40+H8+Y10T9=67 eder. 67X14+938 dir. Bu hurufat tertibinin "Allah bütün kâinata muhittir" mânasını anlatmak istediğini sanıyorum. Bu taşlardan yukarıda, ufak bir taşta kabartma olarak (Maşallah 1206) ibare ve rakamı yazılıdır.

Habib Neccar camisinin medrese kısmının kitabesi :

Bit-rihi Ramazan elmuazzam velmessum eşşerif el-âli-el-mevlüt.

El meliki ezzahir abu Hasan kad desarahü an âli Binel cenabil âli bi yedi :

Alâ esseyit bidayi (?) eizze allâhü nasrahu bema ulkalü anlaki kâne nazare aleyhim men creze (?)

Enneleviye bedec ibtal zâlike ve emene Malûmen hünev min Muhammedin.

Burada adı yazılı (Melik i Zahir Ebülhasan), Mısır Fatimî hükümdarlarındandır. (102 sm 1036)

Bu kitabenin yazısı çok girift ve okunması müşkeldir. Yalnız binanın Ramazanda ve Melek Zahir zamanında yapıldığı anlaşılıyor.

Habib Naccar türbesinin kitabesi ise sekiz satırlık, Selçuk sülûsü tarzı girift bir yazıdır. Yağmur yağdığı cihetle bu kitabeye merdiven kurulup istinsaha imkân hasıl olmamıştır. İleride kitabe istinsah edilecektir.

Caminin esas kapısı üzerinde şu tamir kitabesi vardır.

Şerefi ahdî mecidî hünkâr olup
Buldu camii valayı kadîm hüsnü hal
Dedl tecdidine tarih dü mısra müfti
Lafzı manaca dübruyu dilârayı cemal
Camî sahibi ber Habibi Neccar
Eskiden ekber ve âdel yapılup buldu kemal
1275

Şeyh Ali camii bitişiğindeki çeşme kitabesi, mermer üzerine nefsi talik yazılıdır.

Dar ukbada rahik-i müşkbûdan nûs ede
Bu zülâl-i hayre kim dünyada olmuşsa delil
Şende ab-izerle yaz lzzet bunun tarihini
Teşnegâh için söze akdî zülâl i selsebil

22 recep 1334

Cami tek kubbeli, kurşunlu ve minaresi güzeldir, içerisinde asker oturmaktadır.

Zuhariyye camisi :

Minare yontma taştan ve şerefeden yukarısı sonradan yıkılmış olmalıki şerefe üzeri küçük bir mahrut ile örtülürmüştür. Geliş kapısı üzerindeki Farsca bir beyittir.

Hamiye tarih in zahriyye âb makam
Camii bâlâ ben Hakka Hâmdüillah şûd tamam
İç kapısı üzerindeki hitabe

Kadüniye mescidan Muhammed zahrâ
Fihî zahiriyyetin liküllü rî âi
Fehuvel lîlâbidine ya sâha erahi
Mabedün neyyirün bi nuril beyzâi

1166

Eski eserlerden bazılarının kitabelerini yazdıktan sonra, Antakya şehrinde ki yoksul ve kimsesizlere yardım ve şefkat kucagını açmış olan mühim bir kurumdan bahsetmek isterim : (Antakya yoksul ve kimsesizlere yardım cemiyeti) sayın valileri Şükrü Sökmensüerin teşviki ve himayesi altında 24 / 3 / 940 da kurulmuştur. Müessisleri Antakya ileri gelenlerinden on beş zâdır. İki mürakibi vardır. Cemiyet işleri emekli maliye müfettişlerinden Antakya Alevî Türklerinden Bay Fuat sahillerin idaresi altında çok düzgün bir şekilde yürümektedir. Cemiyetin 490 yardımcı azası vardır. Aylık taahhütler yekünü 160 lira kadardır. Bundan başka hayır severlerin para yardımları pek çoktur. Bir yıllık bütçesi 12411 liradır. Bundan % 30-40'ı tasarruf olur. Bu cemiyetlerden yardım gören 260 nüfusdur. Bunların % 40'ı yetim çocuklardır. Her gün öğle ve akşam yemekleri cemiyet merkezinin mutbahında pişir ve yardım göreciklere karneleri mukabilinde yemekleri ve ekmekleri verilir. Cemiyet, mutfağa gelmiyecek derecede hasta ve malûl olanlara çiğ erzak ve ekmeklerini gönderir. İcabında elbise ve ayakkabı vermekle beraber hastaları tedavi ettirilir. Bu eski imaret teşkilatından daha hayırlı ve mühim bir teşekküldür.

Eşleha Yardımlar Şunlardır : Yoksul talebeye kitap - nakdi yardım - ev icarları - elbise ve ayakkabı öğle ve akşam birer kap yemek ve ekmegini verir.

1941 mali yılının 1 / 1 / 1942 ye kadar para geliri 12723 lira 62 kuruş sarfiyatı 5744 lira 68 kuruşdur. Nakit paraları bankadadır. Cemiyet bürosunda bütün kayıt ve hesaplar düzgün bir şekilde defterlere tutulmaktadır. Yılda bir defa kongre yapılır. kongre tarihleri cemiyetin kuruluş tarihi olan 25 marttır.

Müdür Fuat sahiller her gün cemiyet merkezinde iş başındadır. Günlük tabelâyı tertip eder, cemiyetin zengin erzak anbarlarından günlük erzakları aşçıya verir. Yemeklerin nefaset ve temizliğine çok dikkat edilir. Bir günlük tabelâ hesabı 15-25 lira arasındadır. Erzaklarının bir çoğunu vaktiyle fazlasıyla ucuz fiyalarla almış, anbarlamışlardır. Cemiyetin böyle işleri yolunda gitmektedir.

Dünya tarihi büyük adamların bibliyoğrafisidir

Carlyle

— 17 —

● Bu büyük ruhlu Türk Milletinin arasında vatanımı unutmaktan korkuyorum.

Comte Bonneval

Adana'da İlk Öğretim Durumu

Fahri AKINCI

Şehirde ilk tahsil çağında (19000) köylerde (10500) ceman 29500 çocuğumuz vardır. Bunlardan 2700 çocuk ilk tahsili bitirmiş (11500) çocuk da okullara devam etmekte bulunduğuna göre, ilk tahsili tatbik nisbeti % 48.5 dir. Bu nisbet Adana şehrinde % 57.9 za çıktığı halde köylerinde % 31 olduğu için köylerle beraber mütalâa edilince nisbet % 48.5 olmaktadır. O halde Adana kazasındaki çocuklarımızın % 51.5 ni okutamıyoruz.

Okul ve öğretmen sayısı da şu şekildedir. Şehirde 27 okul 162 öğretmen; köylerde eğitimli okullarla beraber 50 okul, 66 öğretmen ki ceman 77 okul 228 öğretmenimiz vardır. Şimdi bütün Seyhan vilâyetinin maarif durumunu gözden geçirelim.

Tahsil çağında 81500 çocuk vardır. Bunlardan 3300 zü ilk tahsili bitirmiştir. Okullara devam eden çocuklar ise 23546 olup ilk tahsili tatbik nisbeti % 35.5 dir.

Bina Vaziyeti : Hususi muhasebenin 44; köylere ait 172, kiralık 13, tamiri icabeden 24 ve Hususi muhasebe tarafından inşa halinde 5. Köy bütçelerile inşa halinde 50 okulumuz mevcuttur.

Okul inşası için ayrılan tahsisat :

Hususi muhasebe bütçesinden şehirler için (90,000) lira köyler için 30,000 liraya mahsuben (120) bin liradır. Buna göre bütçelerindeki 285882 lirayı katarsak (405882) lira oluyor.

Şimdi okullardaki devamsızlık hastalığının rakamlarla ifadesine geçiyorum.

Birinci sınıflara (7882) çocuk kaydolunuyor. 2144 çocuk beşinci sınıftan diploma alıyor. 5000 den fazla çocuk birinci sınıfa beşinci sınıf arasında eriyor. Fire % 72 den fazla. Milli Şefimizin üzerinde ısrarla durdukları devam meselesi bu şekilde bütün milletçe ehemmiyetle ele alınması icabeden bir mesele halinde gözlerimizin önüne seriliyor.

TÜRK NEDİR?

Birinci Sayfadan Devam

çalışmalardan uzaklaşmış, işlerini pazarlıkla satmağa mahkûm yığınlar, aşırı sanayi merkezlerine yığılmış proletaryalar yoktur; ve bu tarzda gayritabii ırların teşekkülüne meydan verecek bir zihniyet ve hırsı kapılmış da değildir. Büyük menfaat ve istismar muvazenesizlikleri olmadıkça parti kavgaları da tabiatile doğamaz. Aile, meslek, toprak, ve halkın selâmeti mihrakları etrafında taazzuv etmiş olan Türk cemii-

yeti parti istismarlarını tevazün ettirmeğe bakan kapitalist devlet mefhumuna sempati duyacak bir vaziyette değildir. Bunun için de Türkün devlet mefhumu, kast, sınıf, tarihi aile ve yakınlıkların tahakkümüne meydan vermek istemeyen **bir millet babası** telâkkisinde toplanmıştır. Bu telâkkinin kahramanlığını temsil eden devlet onun devletidir. Türk inki-lâbı işte böyle bir devlet yaratmak için yapılmıştır,

İlimle İmanı birleştiren hakikata ulaşacaktır.

H. Ziya ÜLKEN

GÖZLERİN ŞİİRİ

Sanki birer mavi ay parlıyor içlerinden,
Kırpikten dudaklarla öpüyor gönülleri!
Bu ikiz mavi ayın pek aşinasıyım ben,
Şairliğimi sezip duyduğum gündenberi!

**

Onların karşısında geçerken dakikalar,
Ruhumun kanatları başlar kımıldanmaya!
Görünmez bir âlemin ufukların aşar,
Sevgisini fısıldar bu ikiz mavi aya!

Celâl Sahir MUTER

BAHAR

Ahsete çek kürekleri mehtap uyanmasın,
Bir âlemi hayale dalan alı uyanmasın
Ağuşu nevbaharda habidedir cihan
Sürsün sabah haşre kadar hab uyanmasın
Ey güi sükûta varmağı emreyle bülbüle,
Gülşende mesti zevk olan ahab uyanmasın!

Yahya Kemal BEYATLI

"Beyaz Altın Çiçeği"

(Sayın bay Zeki Sayara Saygılarımla)

Tarla dolusu fidan, dal verir, yaprak verir.
O gün saadet öper nasırlı elimizi,
En güzel ümidleri insana toprak verir,
"deyaz altın çiçeği" süsler hayalimizi ...

**

Her fidan bir şamdandır, yahut ta bir âvize;
Tersine dönmüş gibi serper yerdin göğe nur.
Sanki, lâle devrini, dile getirir bize,
Bu hayal âleminde daha neler bulunur ..

Sabî Dil

Şiir Ruhun Müziğidir.

Voltaire

A T

Yalancı dünyaya geldim gelili,
Bir atı severim bir de güzeli!
Değip onbeşine kendimi bileli,
Severim kıratı bir de güzeli!
At kuşu tutmasın çıktığı zaman,
Yalı kaval gibi yıktığı zaman,
At dört, kız on dörde yettiği zaman,
Severim kır atı, bir de güzeli.
Atım höyük sağrı kalkan döşüsü
Kalem kolanlısı, çekiç başlısı
Güzelin dal boylu, samur saçlısı
Severim kır atı, bir de gezeli.

Dadal Oğlu

İlk Öğretim Çarkı

İlk öğretim çarkının (İnönü)nde dümeni,
Nasıl olmaz milletin birbirine güveni...
Ferah ferah süreriz yurt içinde düven'i
Yurt bizim! toprak bizim! üğüten düven bizim!..
Yurt içinde bayram var sarsılmaz güven bizim.

**

Hür bir hava içinde bahara eren biziz!..
Ateş saçan dünyada goncalar deren biziz!..
Gün gelince yurduna duru kan veren biziz!..
İlk öğretim çarkının (İnönü)nde dümeni,
Nasıl olmaz milletin birbirine güveni...

Adana Öğretmen Okulu Tarih
Öğretmeni Aziz ERYALAZ

GÜZEL DİLİMİZ

26 Eylül 1944 Dil Bayramında Kâzım Eke
tarafından Verilen Konferans

Arkadaşlar,

Tarihte çok büyük ünümüz, hayatta çok sevinç günümüz var. 26 Eylül de öyle bir gün, dilde kendimizi buluş günü. Bu sekiz asrı göçerten bir inkılâp ve bu inkılâp on iki yılı saran bir bayram. Hepimize kutlu olsun.

Bugün Milli karakterlere destek olan ve hız veren Halkevlerimizde, Türk milletinin her hareketinde olduğu gibi konuşma ve yazı dilinde de, kendisine gelmesinin yani dilinde Türklüğünü idrak etmesinin on ikinci yıl dönümünü kutluyoruz.

Büyük Türk devriminin dilde kendini gösteren çok verimli sonuçları bütün dil severlere kutlu bir hayat yaşatmaktadır. Bu çok sevinç veren devreye erme bir bayram halinde kutlamak kadar ruha bambaşka bir ferahlık veren bir olay daha gösterilemez. Kendi varlığının ne olduğunu düşünen her Türk için dilde bu özluğ kavuşmadan doğan, ve bu derin duygu ile kullanılan bayramın önemi ne kadar büyüktür. Türk dil bayramı millet olmanın yarattığı bir heyecanın ifadesidir. Kendine dönmek, kendini bulmak millet olmanın bir şiarıdır. Çünkü millet kendi kafası ile düşünür, kendi dili ile konuşur ve yazar. Millet in istiklâli de ancak kültür istiklâli ile bütünlenir. Dil bayramı, milletin içinden gelen; şatafatsız fakat derin sevincin ifadesidir. Bir milletin dilini bulması ruhunu, içini, samimiyetini olduğu gibi ifade etmesi demektir. Türk milletinin siyâsi, iktisadi tecrübelerden sonra ruhundaki zincirleri koparması bütün samimiyetiyle ana dili ile konuşma düşünme, yazma aşkını duyması şüphesiz ona bayram şevkini vermektedir.

Dil Bir milletin ruhunda doğan ve zaman zaman fırtına tesiri yapan arzular arasında öyleleri vardır ki bunların dellâlet ettiği mânâların azameti önünde hayran olmamak mümkün değildir. Dil davası hakkında milletimizin ve onun teşkilâtlanmış şekli olan devletimizin gösterdiği duygululuk kültür tarihimizin bir yeni merhalesini açmaktadır.

Bir milletin en büyük gücü, en büyük zenginliğidir. Bir halkın ilerlemek ve ayakta durabilmek için eğer bir kaç desteği varsa, bunların ilk başında (Dil) dediğimiz o büyüklü ve eşsiz ağacı hatırlatmak zorundayız. Bundan dolayıdır ki ilk dil kurultayının İstanbulda Dolmabahçe sarayında, toplanış tarihinin, (Dil Bayramı) olarak ananmasının geniş ve gelecek günler için umut dolu bir anlamı vardır.

Osmanlılıktan kurtulan Türklüğe, Türk dilini Osmanlıcanın baskısından kurtulmak düşüyordu. Osman-

lı payitahtından uzak, Türk yigidi ile birlikte, (Ferman Padişahınsa dağlar bizimdir) diyerek kendi dünyasına kapamp yaşayan Türkdilini, şehre indirmek, devlete mal etmek, yazıya sokmak, Türk Cumhuriyetinin dilini öz Türkçe yapmak, artık bir zarurettir.

Yalnız ulusal kaygular ve sezişler değil, sanat zevki de hecenin tülünü yırtan şiirin eşğini tıkayan yabancı sözleri söküp atmayı gerekli buluyordu.

Yurdu yabancıardan temizliyen Atatürk, dili de yabancı sözlerden temizlemek zamanı gelince, işi ele aldı.

Her işini ulustan aldığı ilham ve kuvvetle yapan Ebedî Şefi, bu işi de ulusa danışmak, bu işte de ulus aydınların düşüncesini yoklamak istedi. 26 Eylül 1932 de ilk Türk dil kurultayı toplandı. Ve işte bunun için 26 Eylülü dil bayramı diye kutluyoruz.

Atatürk her işini ulustan aldığı ilham ve kuvvetle olduğu kadar İsmet İnönü ile de birlikte yaptı. Dil de verimine de onunla başladı ve ona emanet ederek gitti.

Dil davasını bir milli müdafaa meselesi saymakla Atatürk kadar ileri ve ateşli olduğunu meydana koyan Milli Şefimiz, dilcilere, bütün millete şevk verdi. Ve gerilerin ağzını tıkadı. Özlü, duru, güzel Türkçeye bir an önce kavuşmak, duygularını ve düşüncelerini bununla dile getirip yapmak, her Türk gencinin amacıdır. Kılıçlarımız gibi kalemlerimiz de Türk devriminin emrindedir.

Atatürkün koruduğu, İnönünün kurduğu ve bütün Türk gençliğinin ülküsüne bağlandığı dil devrimi böylece hiç bir itiraza kulak asmayarak hergün biraz daha ileri yürümektedir, ve yürüyecektir. Milyonlarca yurt çocuğu, dil davasının başarısı etrafında elele vermiş bulunuyor.

Yalnız günlük yaşayış içinde değil geçmişte ve gelecekte bir ulusun en yüksek kazançlarını gösteren onun gerçek bilgi ve kudretini yüz yıllara ulaştıran

varlıkların en üstünü; dildir demek doğru olur.

Bir Avrupalının dilin değeri, kültürel ve ulusal gücünü anlatan şu sözlerinde dilin yurt kadar büyük olan önemi açıkça görünüyor.

Dilde halkın ruhu, onun yurdu, bu yurdun tabii hususiyetleri, iklimi; havası, ovaları, ormanları, fırtınaları velhasıl halk şairlerinin eserlerinde rasgeldiğimiz bütün o derin ve türlü duygular, hayaller hep akseder.

— Sonu var —

Adana'da Şive Hususiyetleri

Sait TORAMAN

Adana şivesi hakkında bir hüküm vermeden evvel bu şivenin hususiyetlerini tanımak en doğru yol olsa gerek.

Ancak heimen şunu ilâve edelim ki her yerde olduğu gibi Adana'da da bu farklı şive; evine kitap ve gazete girmiyen okuyanı bulunmayan ailelerde yaşamaktadır. Yoksa münevver muhitlerinde şive tam ve kusursuz bir İstanbul şivesidir. Ve İstanbul şivesini Adanalılar kadar zahmetsizce konuşan ve benimseyen yurddaşlara az rast gelinir. Çünkü harfleri çıkarmada hiç bir ayrılık olmadığı gibi büyük ve esash telaffuz farkları da yoktur.

Bu şiveyi farklılaştıran unsurları iki bölümde mütalaa etmek mümkündür.

I — Yazı dilinden farklı mahalli telaffuzlar.

II — Edebî dilde henüz kullanılmıyan mahalli kelime ve tâbirler.

Biz bu yazımızda yalnız yazı dilindekinden farklı bir şekilde söylenilen kelime ve çekimleri guruplara ayırarak Adana şivesinin esaslarını maddeler halinde tesbit etmeye çalışacağız.

1 — Adana'da kelime başında bulunan «P» ler çok defa «B» olarak telaffuz olunur.

Pabuc — Babuc

Pestil — Besdil

Pişirmek — Bişirmek

Pekmez — Bekmez

Pazar — Bazar.

2 — Aksine olarak B lerin P okunduğu da vardır.

Balta — Palta

Bakla — Pakla

Baklava — Paklavı

Bakır — Pakır gibi.

3 — Çok defa kelime başındaki T ler D olarak söyleniyor.

Taş — Daş

Tat — Dat

Tuz — Duz

Tırnak — Dırnak

Tıtmak — Dutmak

Tekme — Dekme

Tane — Dane

Tepe — Depe

Tilki — Dilki

Tavşan — Davşan

Teyze — Deyze gibi.

4 — Pek az olmakla beraber Delerin T ol-

duğu da vardır.

Diken — Tiken

Dana — Tana gibi.

5 — Adana'da İstanbulluların telaffuz ettiği gibi keskin bir kalın K sesine hiç rastgelinmez. Zaten en mühim fark ve güçlük bu noktadadır. Adana'da bilhassa kelime başında kalın K ile G daima aynı şekilde söylenir.

Kır — Gır

Kaz — Gaz

Kılık — gılık

Kuru — Guru

Kıyafet — Gıyafet

Kalın — Galın

Kan — Gan

Kardaş — Gardaş

Kafa — Gafa gibi.

6 — Çok defa Ç ler C olarak söylenir.

Çingene — Cingene

Çıplak — Cıblak

Çizme — Cizme

Aç — Ac

Çimdik — Cimdik

Çenber — Cenber

Ağaç — Ağac gibi

7 — Bazan Ü ler Ö olarak söylenir.

Güvercin — Göverçin

Hükümet — Hökümet

Büyük — Böyük

Hüküm — Höküm

Yürümek — Yörümek

Muhtaç — Möhtaç

Hürmet — Hörmüt

Mühür — Möhür.

8 — Şu kelimelerde U lar O olur.

Yukarı — Yokarı

Kundura — Kondura

Usanmak — Osanmak

Yunan — Yonan

9 — Adana şivesinde ilk heceden başka yerde (O) sesi kullanılmaz ve şu kelimelerde O lar U olur.

Toros — Torus

Horoz — Horuz

Polis — Pulis

Sofa — Sufa

Sohbet — Suhbet

Soğan — Suğan gibi.

Türklerin Vücutları ve ruhları gibi konuştukları
dil de azametlidir

Semame

Türk Asillerin Asilidir.

Pierre Loti

Adana'da Şive Hususîyetleri

II

10 — Şu kelimelerin başındaki ince K ler G olarak söylenir :

Kemik — Gemik
Keçi — Geçi
Kelebek — Gelebek.

11 — Bazı kelimelerin başında Alar H olur.
Ayva = Hayva
Akık — Hakık
Atlamak — Hatlamak olur.

12 — Ş ve Z harfleri kelime ortasında çok defa çift olarak teleffuz olunur.

Kaşık — Gaşık
Kuşak — Guşak
Beşik — Beşşik
Eşik — Eşşik
Aşık — Aşşık
Aşağı — Aşşığı
Azık — Azzık
Yazık — Yazık
Yüzük — Yüzzük
Kazık — Kazzık
Çizgi — Çizzik
Teyze = Dezze gibi.

Şu kelimeler de şeddeli söylenir :

Kısa — Kıssa

Ama — Amma

Sakal — Sakkal

13 — Şu kelimelerde L ler N olur.

Lânet — Nalet

Lezzet — Nezzet

14 — Şu kelimelerde I ler A olarak söylenir.

Nimet — Namet

Mide — Made

15 — Şu kelimelerde ikinci S ler D olur.

Hissa — Hıssa

Yassı — Yasdı

Yatı — Yasdı olur.

16 — Çok defa hece sonlarında kalın K keskin bir H olarak söylenir.

Baktı — Bahdı

Aktı — Ahdı

Yıkık — Yıkıh

Akşam — Ahşam

Yaktı — Yahtı

Yıktı — Yıhtı

Çıktı — Çıhtı

Kalkık — Kahtık gibi.

17 — Ekseriya R ve L harflerile başlayan kelimelerin başına bir l getirilir.

Lâzım — İlâzım

Lâhana — İlâhana

Rakı — Irakı

Raf — Iraf. Hattâ bu hali karikatürize eden

bir de tekerleme vardır :

«İremzi ileymun al da ırafa koy ıramazanda ilâzım olur.

18 — Dili geçmişli fiillerin ilk hecesi sonundaki Ç ler Ş olarak söylenir.

Geçti — Geşti

İçti — İşdi

Biçti — Bişti

Seçti — Seşti

Uçtu — Uştı

19 — Şu kelimelerin ortasındaki harflerden birisi yer değiştirir.

Tecrübe — Tercübe

Kibrit — Kirbit

Kirpi — Kipri

Çıplak — Cılbak

Derviş — Devriş

Kirpi — Kipri

İleri — İreli

Memleket — Melmeket

Ekşi — Eşki olur.

20 — Şu kelimelerde ise harfler yer değiştirilip kelimeleri teşkil eden harflerden birisi değişikliğe uğrar.

Güreş — Güleş

İskemle — İskembe

Kınap — Kırnap

Nem — Lem

Hurma — Kurma

Kumar — Humar

Alev — Alaf

Gırtlak — Hırtlak

Vişne — Fişne

Vurmak — Furmak

Şemsiye — Şemşiye olur.

Aşağıdaki kelimelerin söylenişleri de gösterdiği gibi farklıdır.

Hikâye — Hekâ

Buğday — Buğda

Sahibi — Sabısı

Değilmi — Deelmi

Avukat — Abukat

Lapa — Lepe

Ögle — Öglen

Kahve — Kayfe

Yufka — Yuha

İğne — İnne

Tükrük — Tükümük

Cımbız — Cımbıt

Salı — Sali

— Sonu var —

Adana Halkevi Nasıl Çalışıyor...

Temsiller :

Halkevimizin Eylül ve Birinci teşrin aylarındaki çalışmaları gerek sayı gerek özlülük bakımından olgun ve dolgun olmuş muhitte ileri ve çok müsbet bir tesir bırakmıştır.

Artık, aydın ve zevki yüksek yurddaşların da temsillerini alâka ve heyecanla seyrettikleri temsil kolu «Para Delisi «Beyaz Baykuş» «Bir Gönül Masalı» adlı temsillerle Halkevi temsil salonuna, haftanın bir çok günlerinde, her sınıf halkla tıklım, tıklım doldurmuş ve hakiki bir sanat kurumu tesiri bırakmıştır.

Bilhassa Fahri Akıncı, Rüstem Okan, Bedia Gezin ve Hamiyet Aktoz her sahnede her türlü rolü muvaffakiyetle başaracak birer artist olduklarını isbat etmişler ve her vesile ile sürekli alkışlar toplamışlardır.

Denilebilir ki, Halkevi temsil kolu Adana'nın şehir tiyatrosudur. Rejisör Rüstem Okan, dekoratör Ferit Kumbaracı ve bütün emeği geçenleri takdirle anarız.

Bilhassa Adana halkının bu temsillerde gösterdiği yüksek maaşereti görmek kayda değer bir bahtiyarlıktır.

Konserler :

Bu aylar temsil bakımından olduğu kadar kouser bakımından da zengin ve muvaffakiyetli olmuştur.

Ses sanatkarı Mukadder Sezer tarafından verilen «Türk müziği konseri» büyük bir zevk ve alâka ile dinlenmiştir.

Yine Ankara radyosu ses artistlerinden hemşehrimiz Celâl İnce'nin 14/10/944 Cumartesi günü talebeye, 15/10/944 Pazar günü halka verdiği alafiranga konser, hayranları tarafından, büyük bir alâka görmüştür.

Yine bu aylar içinde Halkevimizin mini mini sanatkarları, mandolin kursu talebeleri tarafından verilen konser hususî bir alâka ile takip olunmuştur.

Keriman Marolyalı ve arkadaşları şiddetle alkışlanmıştır.

28 10/944 Cumartesi günü Hasanoglan ve Savaştepe köy enstitüleri talebeleri tarafından verilen «Anadolu Halk türkülleri» konseri halkımızı çok memnun etmiştir.

Bilhassa Adil Ölkü ve Bedia Sevgüven tarafından 22/10/944 Pazar günü verilen Türk müziği konseri muhitte geniş bir alâka uyandırmış Bedia Sevgüven birinci sınıf bir ses sanatkarı olarak takdirle alkışlanmıştır.

Törenler :

2 10/944 Pazartesi günü evimiz temsil salonunda «İlkokulların açılma töreni» yapıldı.

Genç ve enerjik valimiz Akif Eyidoğan, Maarif müdürü Şevket Sureyya, İlk Tedrisat müfettişi Fahri Akıncı ve Mahalle muhtarlarından M. Ali Kuran Maarif seferberliğinin tahakkuku için özlü bir konuşma yaptıktan sonra Halkevi mandolin kursu talebeleri tarafından bir konser verildi. İlkokul talebeleri tarafından güzel bir müşamere yapıldı.

Cumhuriyet Bayramının birinci günü Atatürk anıtına çelenk konma merasiminde öğretmen Sait Toraman tarafından sık sık alkışlanan veciz bir hitabede bulunuldu.

Bayramın her üç gününde Halkevi hatipleri Cumhuriyetin eşsiz inkılâp ve başarılarını halk kürsülerinden halka duyurdular.

Bilhassa 29 10 944 Cumhuriyet balosu fevkalâde nezih ve güzel oldu.

Sosyal Yardım :

Yüzlerce hasta müayene ettirilerek ilâçları temin edildi. Fakirlere ve köylülere dilekçe ve ilmü haber yazıldı. Yüzlerce yoksul öğrencinin kitap ve defterleri temin edilmiş ve bir çok vatandaşlara tesirli yardımlar yapılmıştır.

Halkevinin daha pek çok ve tesirli olan yardım ve çalışmaları bu sütunlara sığmayacak kadar büyüktür. Halkevi Adana'nın kalbi olmuştur,

Güneyli

Herçeşit fedakârlığa azamî derecede hazır bulunmak her türlü ülkünün temel yapısıdır.

I. İnönü

Yalnız tek bir şeye ihtiyacımız vardır : Çalışkan olmak

ATATÜRK

Adana'da Su Sporları

— 13 üçüncü Sayfadan Devam —

bir bahriyeli Su sporları ajanının idresinde çalışan Adana yüzücüleri; az zamanda Türkiye birinciliğini dahi kazanmış ve her yıl muhtelif yüzmelerin Türkiye rekorlarını kırarak büyük şöhret elde etmişlerdir. Nitekim; bir kaç yıldırberi askere alınan Adana gençlerinden (Ehriye) sınıfına da er vermeğe başladık. Yurd müdafaasının bu şerefli kısmına da iştirak etmek şerefini kazandığımıza pek haklı olarak seviniyoruz.

Muharrem Gülerginler, Mecit Gülerginler, Lütfi Erdemler, Nihat Erdemler, Hasan Yeysilerin hepsi bu havuzda yetişerek ünlendiler.

Kürek ve yelken kısmında da faaliyet gösterebilmemiz için, henüz bu yıl; Adana barajı ve regülatörü yanında yeni bir kayıkhanesi tesisine başlamakla ilk adımı atmış bulunuyoruz. Bu spora da önem vermiş bulunuyoruz.

Beden Terbiyesi Umum müdürlüğü, Beden

Terbiyesi Seyhan bölgesi ve Adanadaki gençlik kulüblerimizin temin edecekleri nizami (Kik) ler ile yakın bir istikbalde, (Adana) modern kürekçilik ve yelkencilikte de bir varlık olacaktır.

Yüzücülerimizin her yıl birbirinden üstün değerde teknik dereceleri alması göğsümüzü kabartmaktadır. Bu yıl Ankarada yapılan Maarif mükâfatı ferdî yüzmeye birinciliklerinde de yüzücülerimiz, muhtelif Türkiye birincilikleri kazanmış ve bütün bölgelere örnek olacak kadar muvaffakiyetler kazanmıştır. Bilhassa; en selâhiyetli spor makamında bulunan Beden Terbiyesi Umum Müdür Vekili ve Beden Terbiyesi Mütahassısı Sayın Vildan Aşır Savaşır'ın yüzücülerimizi teker teker tebrik ederek hususî şekilde iltifatta bulunmaları, çalışarak yüksek başarı elde edenlerin yalnız mükâfatı değil; Adana spor tarihine armağan edilmiş en büyük ve amatörce bir kadirşinaslığın sembolü, unutulmaz hatırasıdır.

Rıza Salih Saray

San'at ve San'atkârlar

— 14 üncü Sayfadan Devam —

artan ragbetlerini, Pazar ve Bayram günleri tertemiz giyinmiş, giydirdiği yavrusunun elinden tutmuş, eşi yanında, demirci, marangoz, kunduracı usta ve kalfalarile diğer esnaf ve çali guruplarının hava almak maksadile doldurdukları sokakları ve yine harbin zaruret ve ihtiyaçlarına rağmen her yıl değişen ve

başka bir medenî kılıkta vücuda gelen binaları, sokakları ve ihtiyaç karşısında adedleri artırılan parkları her toplantı yerinden yerli, yabancı saz ve şarkı seslerinin fışkırmasını bu memleket halkının her yıl artan bedii zevk ve medeniyet heveslerinde görülmüyor. Yıllarca inkilâp savaşlarında çekilen azapları unutuluyor.

Tahsin KARAYEL

Başkalarının hatasında daima bir mikdar hakikat bulunması zaruridir; Kendi hakikatımızda da her zaman bir mikdar hata vardır.

Carlyb

HALKEVİ DERGİLERİ

DERGİNİN ADI	ÇIKARAN HALKEVİ
Başpınar	Gz. Antep
Çorumlu	Çorum
Doğuş	Kars
Erciyaş	Kayseri
Fikirler	İzmir
Gediz	Manisa
Görüşler	Adana
Halkevi	Eskişehir
İnanç	Denizli
İnan	Trabzon
Karacadağ	Diyarbakır
Karaelmas	Zonguldak
Kaynak	Balıkesir
Konya	Konya
19 Mayıs	Samsun
Taşpınar	Afyon
Türk Akdeniz	Antalya
Üd	Isparta
Uludağ	Bursa
Yeni Türk	Eminönü
Halkbilgisi Haberleri	Eminönü

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ : KEMAL ÇELİK
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : VEHBİ EVİNÇ
BASILDIĞI YER : BUGÜN Basımevi